

Argument:

„Orice materie de învățământ să fie înainte de toate un element de educație națională în sens integral, niciunei științe nu-i este permis să rămâie în compartimentul ei de specialitate.”(Titu Maiorescu)

Didactic, știm cu toții că ține de domeniul învățământului, iar didactica este ramura a pedagogiei care se ocupă cu principiile și metodele predării-învățării, cu organizarea procesului instructiv- educativ.

S-au schimbat metodele și tehnicile de învățare? Există modificări în procesul de instrucție și educație? Să sperăm că educația este pe drumul cel bun, că se desfășoară în condiții bune? Sunt întrebări la care vom încerca să răspundem în paginile acestei reviste în fiecare număr, încercând să abordăm teme diferite.

Întotdeauna educația și-a conturat întregul ei demers, de la obiective până la evaluare, în funcție de cerințele societății pe care a servit-o. Cantitatea uriașă de informații, această „explozie informațională” ce a apărut în ultimul deceniu este consecința schimbărilor ce au loc în societatea contemporană. Această problemă poate fi soluționată prin acțiuni ce țin de latura calitativă a procesului didactic.

Învățământul de azi implică formarea tinerii generației pentru a răspunde cerințelor viitoare, pentru ca tinerii să se integreze în societate. Pregătirea lor din această perspectivă are serioase implicații în formularea obiectivelor operaționale, în stabilirea conținuturilor instruirii, în metodologia și tehnologia utilizată, în formele de organizare a procesului didactic.

Având în vedere aceste probleme mai sus menționate, considerăm că prioritare nu sunt informațiile pe care le pot achiziționa elevii și toți cei supuși unui proces educațional, ci capacitățile cu valențe formative, care să permită individului să facă față necesităților actuale și viitoare ale societății..

Noi, învățătorii, trebuie să găsim acele modalități prin care să formăm elevilor capacități și competențe care să le permită autoinstruirea, să poată fi la curent cu noutățile ce apar în toate domeniile vieții și activității umane, să se poată adapta și readapta unor condiții și cerințe ce apar în mod inevitabil (înv. Elena Gherman)

Pot dascăli să mai fie o forță ? Se mai poate mândri meseria de educator ca fiind una dintre cele mai nobile meserii? Se poate. Acolo unde există dăruire și har

Putem realiza paginile aștei reviste atât cu materiale pe care le-am prezentat în cadrul comisiilor metodice a învățătorilor, sau în cadrul unor cercuri pedagogice, cât și cu alte aspecte concrete ale învățământului din zilele noastre, probleme reale, cu care noi, cadrele didactice, ne confruntăm.

Să nu uităm ca noi suntem cei dintâi care însoțim ca o călăuză cei dintâi pași în lumea plină de mister a cărții.

Spre noi se îndreaptă dragostea învățăcelilor dar și amintirea noastră va însoți mereu drumurile fiecăruia. Chipul dascălului rămâne în mintea elevului peste timp. Să fim, deci, pentru generațiile noastre, o amintire plăcută, să ne deschidem sufletele sincer, fără ocolișuri , și poate vom redeveni acei dascăli de odinioară, care se adunau cu plăcere la comisiile metodice ale învățătorilor, care faceau din orice întâlnire o sărbătoare.

Să nu uităm că „omul este un scop și nu un mijloc!”

Cu aleasă considerație, înv. Sorina Ghiurcă

Specificul școlii ca organizație

Grigore Ecaterina, Insp. Șc. de Specialitate Înv. Primar ISJ Ilfov
Inst. Rotaru Natalia, metodist ISJ Ilfov

Organizația este definită ca fiind un sistem de activități structurate în jurul unor finalități, care antrenează un număr mare de indivizi ce dețin statute și roluri bine delimitate.

Principalele caracteristici ale organizației sunt: existența unor scopuri bine determinate, scopurile organizaționale sunt transindividuale, un număr mare de indivizi interacționează în desfășurarea activităților, existența unor activități diferențiate funcțional și reglementate individual, existența unor modalități proprii de conducere a activităților.

Aceste caracteristici sunt specifice și școlii, care este definită de către Emil Durkheim « un grup social care are o unitate și o fizionomie proprie, o organizație asemănătoare cu cea a adulților ».

Organizația școlară dorește să devină o minicomunitate în comunitate, ordonată, atentă, bazată pe valori, cu o personalitate bine definită ce va deriva din conexiunea cu tradiția locală și unde tinerii vor putea dobândi și în continuare abilitățile necesare unei profesii utile și de interes.

Școala poate fi privită ca o piramidă la baza căreia sunt așezați elevii, la nivelul intermediar sunt profesorii, iar în vârf sunt așezați reprezentanții direcțiilor județene și ai MECT. Nivelul intermediar reprezintă o prelungire a conducerii care asigură implementarea programelor de organele din vârf. Între aceste niveluri, ca în orice organizație are loc comunicarea, care este de mai multe tipuri :

- Comunicare interpersonală și comunicare organizațională ;
- Comunicare formală și informală ;
- Comunicare pe orizontală și pe verticală ;
- Comunicare verbală, scrisă, nonverbală.

Școala, ca organizație, are ca specific :

- Este o organizație care învață și produce învățarea ;
- Sunt prezente două activități de bază, distincte și interdependente: activitatea managerială administrativă și activitatea pedagogică ;
- Regulile de eficiență sunt de tip calitativ și vizează procesele, calitățile personalității ce se formează ;
- Prezența mai multor tipuri de membri în organisme de conducere, administrative, de realizare a procesului pedagogic ;
- Acționează reglementări de ordin instituțional dar și pedagogic ;
- Profesorul este supus numeroaselor așteptări, presiuni în exercitarea rolurilor.

Statutul profesorului, ca membru al organizației școlare se află la limita dintre organizațional și pedagogic iar în exercitarea rolurilor, el trebuie să echilibreze cele două planuri, cu accent pe cel pedagogic.

În fiecare școală se dezvoltă o anumită cultură organizațională. Valorile dominante ce configurează o cultură a dezvoltării organizației școlare ar fi următoarele :

- Orientarea spre acțiune ;
- Orientarea spre client ;
- Accentuarea acțiunilor de colaborare între toți membrii organizației ;

- Cultivarea competiției ;
- Stimularea și susținerea autoperfecționării ;
- Creșterea responsabilității școlii, a profesorilor pentru calitatea rezultatelor ;
- Conducerea participativă ;
- Valorizarea părinților și a comunității locale ca parteneri ai școlii.

Școala, prin specificul ei, încurajează existența și manifestarea subculturilor, care reprezintă una dintre sursele de progres a instituției școlare. În raport cu criteriul grupului de referință, putem vorbi de trei mari tipuri de culturi : cultura managerială, cultura cadrelor didactice și cultura elevilor. Aceste tipuri, deși distincte, sunt interdependente, atât prin existența unor elemente comune, cât și prin faptul că existența lor este condiționată una de cealaltă.

Climatul organizației școlare

Prin climat desemnăm ambianța intelectuală și morală care domnește într-un grup, ansamblul percepțiilor colective și al stărilor emoționale existente în cadrul organizației. Prin intermediul lor, individul își manifestă atitudinile față de modul de funcționare al organizației, față de colegi, s.a. Climatul exprimă stările generate de confruntare dintre așteptările executanților și condițiile oferite de organizație. Climatul reprezintă stări subiective, indeosebi de ordin afectiv și moral. Acesta depinde de calitatea acțiunilor întreprinse pentru asigurarea condițiilor de mediu fizic și social fără disfuncții organizatorice și funcționale, respectiv de modul de constituire și de structura microgrupurilor de muncă, de calitatea relațiilor de muncă și de ambianța socială de muncă, de sistemul de apreciere a muncii, de acțiunile existente pentru perfecționare și promovare, de sistemul de informare și de comunicații, de stilul și metodele de conducere etc.

Organizațiile care învață nu pot fi obligate să existe; presiunea exercitată de autoritate (inspector, director), ca deținător al informației corecte, unice, precum și presiunea exercitată de oferirea continuă de informații gata digerate, explicate blochează, paralizează învățarea activă a grupului.

Descentralizarea este și ea unul dintre elementele definitorii ale unei organizații, deci și a școlii.

Actualmente, în virtutea modificărilor structurale, democrația, care are drept principii flexibilitatea, descentralizarea deciziilor, deschiderea ofertei de educație etc., constituie o condiție importantă pentru unitățile educaționale, ce tind să se manifeste ca subiecți responsabili și liberi, „arhitecți” ai propriei vieți sociopedagogice.

Școala încurajează, prin regulile și procedurile stabilite prin consens, prin responsabilitățile și rolurile liber asumate, prin procedurile și instrumentele de monitorizare și evaluare a procesului – un tip diferit de inteligență față de abordările educaționale tradiționale; în loc să se apeleze la recunoașterea cunoștințelor sau la manevrarea detaliilor, școala se focalizează pe capacitatea participanților de a învăța, de a înțelege situația – problemă cu care se confruntă.

Dorința și bucuria de a citi

**Înv. Cornelia Gherman
Școala cu clasele I-VIII Nr.6 Roman
Jud. Neamț**

Între numeroasele încercări de a „defini” actul intelectual de care ne ocupăm, făcute de-a lungul a peste cinci secole de când există cartea în forma ei actuală, cuvintele marelui cronicar Miron Costin („...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât cetitul cărților”) ni se par cele mai izbutite din punct de vedere metaforic, căci nici o definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și de cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă minune de fiecare zi: cartea, lectura.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrăm intacte un timp nedefinit. Uitate între file, de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Una dintre marile ei virtuți o constituie caracterul de utilitate individuală și permanentă. O carte o citești când vrei, unde vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Îl regăsești oricând la fel de credincios și discret : nu te face să roșești de propria ignoranță.

Lectura a fost și va rămâne o sursă de hrană spirituală pentru generații întregi de cititori. Nu numai la noi, ci în întreaga lume, cartea trece printr-o criză profundă, interesul pentru lectură scade rapid, pe măsură ce calculatorul oferă informații utile în timp record, iar televiziunea răspunde nevoii de ficțiune a copiilor. Se înregistrează o scădere îngrijorătoare a apetenței pentru lectură și în special pentru lectura recomandată prin programele școlare.

Pentru ca elevii să redescopere frumusețea textelor literare și pentru a-și putea dezvolta sensibilitatea și capacitatea de asimilare a ideilor exprimate de scriitori, se impune identificarea unor modalități de stimulare a interesului pentru lectură a elevilor.

Copilul trebuie îndrumat, orientat spre diverse specii literare: de la povestire, basm, legendă, fabulă, până la poeme și romane. Unii părinți nu reușesc pentru că nu mai au timpul și răbdarea pentru a propune, selecta și cumpăra cărțile potrivite. De aceea, învățătorului îi revine misiunea de a învăța pe elevi tehnica cititului, conștientizarea și valorificarea celor citite cât și în a le prezenta lecturile potrivite și a-i ajuta să le descifreze.

Fiecare clasă din învățământul primar reprezintă o treaptă în procesul de formare pentru lectură a elevilor. Pot afirma că tocmai clasa a-II-a este treapta hotărâtoare când se declanșează gustul pentru lectură. Am pornit de la lecturile prevăzute în manualul de clasa a-II-a. Manualul prezintă fragmente de lectură (versuri și proză). Conținuturile lor pot fi extinse prin recomandarea citirii și a altor fragmente sau a operei în întregime.

Am insistat pe realizarea unei fișe de lectură de către fiecare elev. Aceste fișe au fost atașate unor portofolii realizate în clasă, portofolii care cuprindeau date despre viața și opera unor scriitori, date despre personaje, rezumatul unor lecturi, expresii artistice selectate din operele lecturate, portrete, reprezentarea prin desen a unor scene din operele citite sau a unor personaje etc. Un rol important a avut și punerea în scenă a unor fragmente. Elevii intră în contact cu textul prin jocul actorilor iar impactul asupra lor e

mai puternic dacă reprezentarea e văzută pe viu. Toate aceste activități au avut ca rezultat îmbunătățirea ritmului citirii, îmbogățirea și activizarea vocabularului, desprinderea cu ușurință de către elevi a mesajului textelor, crearea unor compuneri cu expresii frumoase, crearea unor poezii.

Acestor activități am mai putea adăuga rolul pe care îl are revista școlii, care constituie o rampă de lansare a talentelor literar-artistice, un câmp larg de receptare a literaturii.

Biblioteca școlară ocupă un loc important în viața spirituală a elevilor, ea fiind un colaborator al cadrului didactic în organizarea unor activități din care va avea de câștigat elevul. Aici se pot organiza multe activități: lecturi cu voce tare, rezumate, dezbateri, medalioane și șezători literare.

Am mai putea adăuga acele parteneriate dintre școli și bibliotecile locale care au ca obiective: lărgirea orizontului cultural artistic prin lectura suplimentară; cultivarea gustului pentru lectură a elevilor; îmbogățirea vocabularului elevilor în vederea unei exprimări elevate.

Bucuria de a citi are ca efect dezvoltarea gustului pentru citit, plăcerea de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, modelează caractere.

Bibliografie:

Cerghit, I. – *Metode de comunicare scrisă. Lectura – o tehnică fundamentală de muncă intelectuală*, București, E.D.P, 1997

Alexandru, Gh; Șincan, Eugenia – *Îndrumător metodic pentru părinți și elevi. Lecturi literare pentru ciclul primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, 1994.

Educația pentru schimbare și creativitate

**Înv. Ana- Maria Biriș,
Șc. Gen. Albeștii Bistriței, jud. Bistrița- Năsăud**

„Întotdeauna ne aflăm la mijloc — între ceea ce este și ceea ce va fi între eu și non-eu, între suntem și nu suntem, prinși de mrejele certitudinii și repetabilului dar tinzând, etern, către necunoscut, mister și noutate. Sfâșiați de aceste tendințe și luptându-ne să le împăcăm, devenim. Prin imitație, algoritmic, adaptare dar și prin inovație, euristic, creație. În proporții și ritmuri diferite, în combinații neașteptate dar niciodată în afara lor, căci ele sunt, în împletirea lor valorică optimă, sursa continuității în discontinuitate. Din sânul acestei frământări, ca expresie a ei și a dorinței omului de a depăși dihotomiile absolute printr-o dezvoltare echilibrată, capabilă să-i asigure șanse sporite de clădire conștientă a viitorului, se naște *educația pentru schimbare* (dezvoltare).”

Ea reprezintă o noutate absolută pentru sistemul nostru de învățământ, atât din punct de vedere teoretic (unde esența, finalitățile și statutul său sunt insuficient precizate) cât, mai ales, din punct de vedere practic. Există, însă, câteva certitudini care fundamentează efortul transpunerii ei în demers educativ propriu-zis: caracterul necesar, obiectiv și contradictoriu al schimbării, ca fenomen ce caracterizează existența la toate nivelele; larga deschidere inter și transdisciplinară a acestei educații precum și rolul major al creativității în acest efort.

Din specificul său, în esență din faptul că problema educației pentru schimbare are o zădărniciere interioară cu un grad mare de indeterminare, rezultă atât limitele cât și avantajele încercării noastre, precum și modalitatea de apropiere și investigare. Ea se instituie drept una teoretico-fundamentală, neexperimentală (chiar dacă se bucură de datele unei investigații de teren), ceea ce nu o împiedică să intre în categoria „cercetării de dezvoltare”.

Calea fundamentală de a deschide drumul educației pentru schimbare este înlocuirea concepției care stă la baza întregului proces al educației, reîntemeierea acestuia pe baza paradigmei prospective. Sprijinul cel mai puternic de care se poate bucura procesul de învățământ în acest sens vine din partea disciplinelor socio-umane, stilului didactic proactiv (care trebuie format) și unui nou tip de raport educat — educator (bazat pe respectul reciproc al partenerilor, care trebuie să-și reconsidere propriu devenire, percependu-se și concepându-se, concomitent, ca structuri construite (în fiecare moment) și re-construibile (permanent).

Realizarea cercetării de teren a condus, prin concluziile sale parțiale, la o serie de date relevante pentru abordarea problemei în discuție, cum ar fi faptul că:

- există o atitudine deschisă, favorabilă, echilibrată, rațională a subiecților față de schimbare;
- atitudinile și disponibilitățile creative se manifestă la un nivel îngrijorător;
- educarea creativității este considerată, de aproape majoritatea subiecților drept mijloc/cale de realizare a educației pentru schimbare;
- școala este apreciată, într-o măsură considerabilă de cvasimajoritatea subiecților, ca rămânând în urma schimbărilor rapide realizate la toate nivelele societății;
- între gradul de implicare dorită în procesul schimbării și cel al implicării reale apar decalaje care lasă în urmă al doilea termen al relației;
- disciplinele socio-umane și informatica sunt apreciate ca fiind cele mai „deschise” discipline de învățământ către educația pentru schimbare.

La nivelul concluziilor generale, cercetarea de teren a conturat trei domenii de referință: premisele obiective de la care poate porni educația pentru schimbare, obiectivele ei și o serie de strategii.

Plasată sub cupola generoasă a pedagogiei prospective și a filozofiei educației, abordată și analizată din această dublă perspectivă, educația pentru schimbare (dezvoltare) poate fi definită drept o rezultată și o cerință a societății contemporane și viitoare, a cărei esență constă în formarea capacității de a anticipa/proiecta devenirea, de a o realiza eficient, de a o recepta și evalua corect. Această înțelegere permite acoperirea/evidențierea semnificației sale până la precizarea statutului său ontologic (atâta timp cât ea „se mișcă” între a fi paradigmă educațională, „nouă educație” sau chiar stil personal). Scopul său, în calitate de alternativă educațională, este acela al formării personalității proactive.

Am identificat în structura educației pentru schimbare două componente:

- formativă (priceperi, deprinderi, capacități);
- informativă (valori, cunoștințe).

La întâlnirea și îmbinarea lor, se generează trei nivele de competență:

- atitudinală (structurată pe nucleul valorilor);

- comportamentală (derivată din atitudinal și axată pe formativ) cu două laturi: operațională și comunicațională;
- cognitivă (antrenată în jurul valorilor și cunoștințelor).

Astfel, se coagulează conținutul educației pentru schimbare într-un bloc format din șase operații și trei vectori după cum urmează:

Operații:

- sesizarea și întâmpinarea schimbărilor produse;
- evaluarea schimbărilor produse/percepute;
- stabilirea unor obiective și proiectarea/anticiparea schimbării;
- testarea noilor schimbări (anticipate și produse);
- reevaluarea;
- corectarea noilor schimbări și realizarea feed-back-ului.

Vectori:

- educarea creativității;
- dezvoltarea încrederii în sine și prețuirea continuității;
- formarea personalității proactive.

Funcționalitatea acestui mecanism este asigurată de manifestarea creativității. Înțelegerea și analiza cea mai largă (și totodată cea mai benefică) a acesteia se realizează dintr-o triplă ipostază: potențial (de identificat și dezvoltat), demers formativ (ce pornește de la dat-ul existent) și rezultat (la care se ajunge prin întâlnirea celor două aspecte anterioare).

Interpretată și înțeleasă astfel, creativitatea se instituie, în raport cu educația pentru schimbare, în:

- premisă teoretică și practică de la care pornește;
- suport psihologic fundamental;
- mijlocul cel mai bun de realizare a educației pentru schimbare;
- element de control (verificare) al eficienței acesteia.

Această interdependență relevă faptul că educarea creativității și educația pentru schimbare sunt la fel de indisolubile ca și realitățile asupra cărora se apleacă.

Stabilindu-și propriile finalități, educația pentru schimbare deschide un traseu curricular propriu în învățământul universitar. Acesta se obligă la o re-interpretare a metodelor și procedurilor educative, soldată cu evidențierea importanței modalităților euristice și de cercetare, precum și cu sugestii de utilizare. Elementul de maximă noutate îl reprezintă incidențele de ordin curricular, atât la nivelul celor două programe cât mai ales, la nivelul modului de concepere și derulare a antrenamentelor de generare a schimbării.

Cu aceste precizări, educația pentru schimbare a intrat în travaliul nașterii. Deloc ușor, el parcurge două etape:

- conturarea cercetării unei realități care este, dar nu există;
- conturarea unei realități care a fost cercetată fără a exista.

La capătul său, se aude țipătul nou născutului. Mișcându-se ușor între spații de căutare largi, are avantajul de a putea fi așa cum ne dorim și încercăm să fie: un mijloc flexibil de a depăși dihotomiile absolute, de a împăca trecutul cu viitorul, rațiunea cu imaginația, certitudinea cu incertitudinea, simplitatea cu complexitatea, ceea ce suntem cu ceea ce încă nu suntem dar putem fi. Și poartă, în plus: SPERANȚA NOASTRĂ!

Rolul opționalului în dezvoltarea motivației pentru autoînvățare

Inst. Maria Negrușă
Școala Generală nr. 4 Bistrița

Noua reformă a învățământului românesc lansează multe provocări în conceperea unor noi conținuturi, oferte curriculare în acord cu orizontul de așteptare al elevilor. În fața dascălilor se află elevi cu diferite aptitudini, calități intelectuale sau disponibilități afective. Artă învățătorului este de a descoperi talente, de a stimula interesul elevilor, de a identifica motivații fără a uita că fiecare copil este unic.

Potrivit programei școlare, în clasele I – IV, disciplinele opționale pot include arii curriculare de interes deosebit pentru instruirea și educarea elevilor, pentru sensul și eficiența demersului didactic. Printr-o temă opțională atractiv abordată, învățătorul își proiectează demersul didactic în funcție de anumite obiective cadru și de referință.

Disciplinele opționale oferă multiple posibilități de realizare a unui învățământ formativ și vocațional dând posibilitatea cadrelor didactice să-și dovedească măiestria profesională și psihopedagogică, iar elevilor să-și aleagă domeniul în care doresc să-și dezvolte deprinderile și capacitățile.

Opționalul integrator – „**Lumea necuvântătoarelor**” reprezintă o alegere generoasă cu multiple valențe instructive – educative, deoarece copiii de vârstă școlară mică sunt foarte receptivi și interesați de curiozitățile din lumea plantelor și animalelor. Am desfășurat acest opțional interesant și atractiv cu elevii clasei a II – a B pe parcursul unui an școlar.

Obiectivele cadru pe care le-am urmărit au fost:

1. Cunoașterea mediului înconjurător pe baza valorificării propriei experiențe și a textelor literare și nonliterare.
2. Dezvoltarea capacității de comunicare orală și scrisă în vederea exprimării propriilor gânduri, sentimente, opinii.
3. Dezvoltarea capacității de a aprecia frumosul din natură și cel creat de om.
4. Dezvoltarea interesului și a capacității de cooperare în scopul protejării mediului.

Fiind un opțional la nivelul ariilor curriculare „**Matematică și științe**”, „**Limbă și comunicare**”, „**Om și societate**”, „**Arte**”, ca obiectiv transcurricular am avut în vedere cultivarea sensibilității elevilor și stimularea motivației pentru protecția naturii.

Se știe că, dacă opționalul nu-i atrage și nu-i stimulează, elevii consideră această activitate o materie în plus, pe care o fac din obligație, fără o participare activă și o implicare pe măsură. Având în vedere aceste considerente, m-am sfătuit cu elevii mei și am hotărât ca această oră de opțional să o desfășurăm într-un mod aparte de celelalte ore, în care aproape toată contribuția la desfășurarea activităților să fie a lor. De asemenea, am stabilit ca fiecare elev să-și „scrie” pe parcursul orelor de opțional, filă cu filă, propria „carte” despre animale.

Ca la orice carte, am început cu **titlul** – „**Lumea necuvântătoarelor**”, **autorul** în persoana fiecărui elev și **cuprinsul**, unde am trecut animalele pe care le vom studia. În urma hotărârii luate de comun acord, ne-am oprit la cinci grupe de animale:

1. Animalele de lângă noi
2. Animalele sălbatice

3. Viața la Pol

4. În apele mărilor și oceanelor

5. Animalele de companie

Le-am indicat elevilor mei o listă cu cărțile și materialele din care să-și poată căuta informațiile referitoare la viața animalelor dar, în același timp, le-am dat libertatea de a căuta ei înșiși și alte surse pentru a putea veni cu informații cât mai variate și mai atractive. De asemenea le-am recomandat să afle mai multe despre lumea necuvântătoarelor, urmărind emisiunile canalelor de televiziune „**Animal Planet**” și „**Discovery**” sau emisiunea „**Teleenciclopedia**” de la TVR1.

Fiecărei teme i-am alocat 2 – 3 ore. În prima oră, **în perechi, individual sau în grupe de 4 elevi**, după preferințe, copiii au prezentat informațiile pe care le-au găsit referitoare la animalul studiat.

Elevii au lucrat împreună, s-au informat și s-au ajutat unii pe alții, împărtășindu-și opiniile. Ei au fost puși în situația **de a explica** ceea ce știu celorlalți, **au discutat** între ei, **s-au învățat** unii pe alții. Nu pot descrie în cuvinte bucuria, entuziasmul, conștiinciozitatea și seriozitatea cu care fiecare pereche sau grupă și-a prezentat informațiile culese, a răspuns la întrebările puse de colegi, aducând argumente corespunzătoare. Fiecare elev și-a expus liber ideile câștigând siguranță de sine, devenind util lui însuși și întregului grup.

După ce toate grupele și-au prezentat în fața colegilor informațiile adunate, rolul meu a fost acela de a concluziona cele „**predate**” de elevi, de a aduce, dacă era cazul, alte informații, de a nota ideile cele mai interesante pe tablă sau postere, de a prezenta materiale ilustrative sau animale împăiate de la Cabinetul de Biologie al școlii noastre.

Pe tot parcursul orei, când simțeam că oboseala se face simțită, învioram atmosfera de lucru cu un cântecel adecvat temei de studiu, cu o curiozitate, o poezie, un fragment dintr-o operă literară, o imagine a animalului studiat, pe care elevii aveau sarcina s-o coloreze.

În ora următoare, pe baza informațiilor proprii, a informațiilor aflate de la colegi și învățătoare, elevii au trecut la întocmirea primei „**pagini**” a „**cărții**” lor. Ei și-au pus la lucru **imaginația** și au ieșit niște lucrări interesante, realizate cu carioci sau creioane colorate pe coli albe de hârtie.

Astfel, ideile despre **veveriță** au fost scrise de unii elevi pe mici desene reprezentând **frunze de alun și stejar, nuci, ghinde și alune**, informațiile despre **cerb** au fost trecute pe **frunzele, trunchiul și crengile** unui **stejar** rămuros, cele despre **iepure** pe imagini reprezentând **o varză sau un morcov**, iar cele despre **broasca țestoasă**, pe **apa liniștită a unui lac**.

Alți elevi au folosit în realizarea lucrărilor lor, ca metodă de lucru „**ciorchinele**”, alții „**cadraneele**” sau „**tabelul conceptelor**”, metode ale gândirii critice pe care le-am folosit de multe ori la clasă și pe care elevii le-au îndrăgit.

Următoarea „**pagină**” din „**cartea despre animale**” a fost colaborarea unei imagini xeroxate pe care le-o dădeam elevilor pentru fiecare animal. Și aici lucrările copiilor au fost deosebite și personalizate, micii mei școlari reușind să dea viață și culoare animăluțelor.

Nu uitam ca la sfârșitul fiecărei ore să facem un „**tur al galeriei**” cu lucrările elevilor, prilej pentru fiecare copil de a aprecia și în același timp, de a-i fi apreciate **ingeniozitatea** și creativitatea.

Încet, încet „cartea” fiecăruia prindea viață, iar bucuria elevilor mei n-avea margini. Pentru fiecare temă, elevii au realizat două „pagini”: una cu informațiile despre animalul studiat, fiecare elev scriind-o într-o manieră cât mai interesantă, iar altă cu imaginea a animalului, colorată pe toată pagina cu migală și răbdare.

La sugestia elevilor mei, am hotărât să creăm și o „carte despre animale” a clasei, ai cărei autori să fie ei, școlarii clasei a II – a B.

Elevii s-au organizat în două grupe după abilitățile și preocupările fiecăruia. Astfel, cei talentați la **educație plastică** au trecut la realizarea „paginilor” cu desene pentru fiecare animal, „poetii” și „scriitorii” clasei au creionat necuvântătoarele în versuri și scurte texte, „curioșii” s-au întrecut în a găsi cât mai multe informații gen: „Știați că ...?”, „expertii” în informații despre lumea necuvântătoarelor s-au angajat să realizeze „paginile scrise” pentru fiecare animal cât mai ingenios și mai interesant. N-au lipsit nici paginile cu **proverbe, ghicitori, credințe din popor** referitoare la „**prietenii noștri necuvântători**”, precum și **bibliografia** folosită, realizate de alte grupe de elevi.

Pe petalele unei flori, i-am rugat pe copii să împărtășească câteva din gândurile și impresiile lor referitoare la ora de opțional, gânduri și impresii ce-au constituit alte „pagini” din „cartea” clasei a II – a B despre viața animalelor. Mi-a făcut o deosebită plăcere să constat că elevii mei au fost foarte încântați de această activitate. Ei sunt mândri și bucuroși că au reușit să scrie prima lor „carte” despre animale, că au aflat multe lucruri interesante despre viața necuvântătoarelor. Mulți dintre copii s-au hotărât să-și ia un animal, iar cei care îl au deja spun că după parcurgerea acestui opțional, îl îndrăgesc și mai mult.

I-am cooptat și pe părinții elevilor în activitatea noastră. Ei s-au implicat în căutarea „**surselor bibliografice**” referitoare la **tematica** opționalului, în achiziționarea de atlase zoologice pentru copii, în procurarea topurilor de hârtie și a materialelor de care am avut nevoie. Ne-au ajutat să facem fotografiile reprezentând imagini din activitatea noastră și, de asemenea, s-au implicat în scanarea acestor imagini pentru „cartea clasei”.

La sfârșit, au dorit să-și aștearnă câteva din impresiile lor legate de ora noastră de opțional. Ne-am bucurat să aflăm că în opinia părinților, „*tematica a fost foarte bine aleasă pentru a le putea dezvolta copiilor interesul pentru lumea fascinantă a animalelor*”, că activitatea noastră constituit „*o experiență interesantă, inedită ca formă de prezentare și gândire prin care copiii și-au dezvoltat imaginația, creativitatea, simțul estetic*”, că „*a avut o contribuție deosebită în dezvoltarea interesului copiilor pentru lumea animalelor, pentru frumos, pentru culoare, pentru gingășie*”, că a fost concepută „*într-o manieră deosebită și interesantă, lucrarea copiilor fiind atractivă și pentru adulți*”.

Elevii au pus în acest opțional mult suflet, interes și pasiune. Au lucrat împreună și s-au ajutat unii pe alții. Au fost puși ei înșiși în situația de a fi „**învățători**”, de a **căuta** și de a **se documenta**, de a **veni cu idei și propuneri** interesante. Sunt foarte bucuroși că au reușit să-și „scrie” propria lor „carte” și, în același timp, toți împreună, să realizeze „cartea despre animale” a clasei.

Bibliografie:

1. Neculai Avasâlcei, Ștefan Butnariu, Iulian Cristea – **Programe școlare pentru învățământul primar – discipline opționale** –, Editura AS’S, Iași, 2000;
2. Ștefan Butnariu – **Educație pentru calitate. Programe opționale pentru învățământul primar**, Editura AS’S, Iași, 2001.

Modalități de abordare interdisciplinară la „Abilități practice”

Înv. Lucica Cosovan

Școala cu cl. I-VIII „Miron Costin” - Suceava

Conceptul de interdisciplinaritate poate fi înțeles ca posibilitatea de intersecție a informațiilor din două sau mai multe domenii.

Potrivit pedagogului francez Luis Cros „Aportul la cultură generală a fiecărei discipline se exprimă nu prin ceea ce este specific, ci prin ceea ce are comun, generalizator, transferabil de la un domeniu la altul”.

Interdisciplinaritatea este cea care contribuie la eficientizarea procesului de învățământ, căci nu odată s-a subliniat faptul că nu stocarea informațiilor reprezintă scopul învățământului actual, ci operaționalitatea lor, contribuția lor la atingerea idealului educațional.

Elevii care beneficiază de un învățământ integrat sau interdisciplinar devin capabili în mod progresiv, de transferuri de metodologie și concepte de la o disciplină la alta, ei dobândesc totodată o viziune de sinteză asupra diferitelor discipline.

Activitățile de „Abilități practice” au un accentuat rol formativ - educativ.

Elevii sunt solicitați la un efort intelectual susținut, în care sunt exersate spiritul de observație, ca și celelalte capacități și procese intelectuale (gândirea, memoria, imaginația, limbajul, creativitatea). Contribuie de asemenea, la îmbogățirea, aprofundarea, consolidarea cunoștințelor însușite la celelalte obiecte de învățământ, constituind în același timp un mijloc de aplicare în practică a unora din aceste cunoștințe. Prin exersare, elevii își formează priceperi, deprinderi, capacități și aptitudini practice. Spiritul aplicativ formează comportamentul practic – însușire importantă a omului zilelor noastre. Totodată, educă dragostea și respectul față de muncă, comportamentul disciplinat, spiritul economic, cooperarea, aprecierea corectă a muncii personale, cât și a celorlalți. Prin folosirea deșeurilor în activitățile practice, învață să păstreze curat mediul înconjurător, să-l protejeze și să participe la acțiuni ecologice.

Voi prezenta în continuare câteva modalități de abordare interdisciplinară a disciplinei „Abilități practice”. Decupând figuri plane de formă, mărimi și culori diferite și făcând apel la cunoștințele acumulate, elevii au realizat compoziții deosebite, dând dovadă de creativitate, spontaneitate, originalitate și perseverență. Astfel au realizat: case, roboți, o livadă cu pomi, castele din povești.

Prin folosirea tehnicii Tangram, elevii își consolidează cunoștințele legate de figurile geometrice: triunghi, pătrat; noțiunile de mărime: mare, mic, mijlociu și își însușesc noțiunea nouă de paralelogram.

Tehnica plierii hârtiei, origami, poate fi folosită la împăturirea șervețelilor pentru o masă festivă sau în realizarea unor lucrări cum ar fi: „Evantaiul”, „Brazi împodobiți”, „Flori”. Prin realizarea din carton colorat a unor jucării mobile precum: „Clovnul”, „Pasărea în inimă”, „Omul de zăpadă”, elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lumea circului, a păsărilor, precum și lumea mirifică a iernii.

Confecționând metrul din diferite materiale și efectuând diferite măsurători, elevii au înțeles legătura dintre materialul din care a fost confecționat metrul și scopul în care este utilizat (zidărie, tâmplărie, croitorie).

În corelație interdisciplinară au fost și orele de abilități practice cu tema: „Scena din povestea îndrăgită”, activitate practică desfășurată pe grupe realizându-se trei tablouri – colaje cu scene din „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu, „Iarna pe uliță” de George Coșbuc, „Lacul” de Mihai Eminescu. Prin folosirea materialelor din natură în cadrul activităților manuale se realizează atât aspectul informativ cât și cel formativ al copiilor, deoarece mânuind materialele din natură li se perfecționează sensibilitatea, li se dezvoltă gândirea și se deprind cu reprezentările independente, originale, creatoare. În timpul lucrului copiii nu se copiază, ci își imaginează o temă și caută modul în care pot să îmbine formele, mărimile, culorile, pentru a reda tema propusă.

După ce copiii au ascultat pe casetă povestea „Ursul păcălit de vulpe” ei au realizat diferite scene folosind materialele din natură: frunze, semințe, coji de copac, flori presate. Iarba, florile, copacii realizate cu ajutorul acestor materiale au întregit niște tablouri originale, lucrate cu multă satisfacție și bucurie.

În urma recitării unei poezii de către un elev sau a învățătorului, elevii trebuiau să redea cu materiale din natură ce i-a impresionat mai mult din conținutul poeziei, de exemplu, „Cățelușul șchiop” de Elena Farago. Elevii au realizat cățelul din boabe de roșcove, aceasta demonstrând sensibilitate la respectarea proporției, între părțile componente ale cățelului, fantezie în redarea urechilor, ochilor și nasului, alegând boabe de altă culoare.

Cunoștințele însușite la disciplinele Istorie, Geografie și Științe i-au ajutat pe elevi în realizarea unor planșe și cutii pentru păstrarea semințelor și a diferitelor materiale din natură, a albumelor geografice și istorice, a căsuțelor pentru păsărele.

În cadrul activităților practice, posibilitățile de corelare cu rezultatele observării naturii sunt foarte largi și imaginația învățătorului poate crea noi asemenea posibilități. Astfel sunt: decorarea suprafețelor de carton sau lemn cu motive inspirate din natură (flori, frunze, fluturi, buburuze, etc.); alcătuirea de tablouri cu frunze presate, care se pot combina cu crenguțe subțiri, imortele, etc; realizarea unor semne de carte sau coperti cu motive florale alcătuite din scoici, boabe de fasole, semințe de dovleac, etc. Asemenea lucrări pot fi expuse în cadrul unor expoziții sau pot fi oferite celor dragi. Legătura dintre lecțiile de abilități practice și cele de educație plastică este pusă în evidență de faptul că numeroase lucrări ce se realizează în orele de abilități practice presupun în prealabil desenarea lor.

Folosirea unui fond muzical în cadrul lecțiilor de abilități practice e de natură să mențină starea de veghe, să înlăture starea de oboseală, să creeze o bună dispoziție psihică și fizică, cunoscut fiind faptul că muzica ușurează zborul fanteziei.

Drumețiile și excursiile efectuate cu elevii au constituit un bun prilej de culegere a diferitelor materiale din natură realizând diferite colecții cum ar fi: a). colecții de frunze alcătuite după diferite criterii: după forma frunzei; după aspectul marginii frunzelor (frunze cu margine crestată, necrestată, zimțată); b). colecții de flori: după anotimpul în care apar; după culoarea petalelor; flori ale unor plante sălbatice. c). colecții de semințe: boabe de cereale, de fasole; semințe de floarea soarelui, dovleac, pepene; ghinde, fructe de tei cu semințe. d). colecții de scoici și cochilii de melci; e). colecții de pietre cu forme și culori interesante.

Venind în contact cu bogăția de forme și culori a obiectelor pe care le colecționează, copiii nu rămân numai admiratori pasivi, ci au o atitudine activă, creatoare

de frumos. Astfel ei realizează o varietate de compoziții precum: „Anotimpurile”, „Câmp cu flori”, „Căsuța bunicilor”, „Veverița”, „Fluturile”, „Coș cu struguri”, etc.

Abordarea interdisciplinară prin integrarea cunoștințelor din diferite domenii într-o singură activitate, în vederea obținerii unui anumit scop, creează posibilități multiple de manifestare intelectuală și spirituală a elevilor. Este o realitate faptul că interdisciplinaritatea lasă loc pentru dialog, în care sunt implicate atât conținuturile, cât și căile de modernizare a strategiilor didactice în procesul de învățare.

Bibliografie:

1. Diaconu, Mihai- Îndrumător pentru lecțiile de abilități practice la clasele I-IV, București, Editura „Petron” , 2000;
2. Stan ,Lucian – Ghid metodologic privind proiectarea și desfășurarea activităților de predare- învățare- evaluare la disciplina Abilități practice, București, Editura „Aramis” ,2002.

O metodă eficientă în însușirea cunoștințelor – munca independentă

Învățătoare Dorica Cîmpan

Școala cu Clasele I-VIII „Miron Costin” Suceava

Oricât de calificat ar fi ajutorul primit de copil din partea învățătorului, fără muncă intelectuală personală, dezvoltarea lui nu se realizează complet sub toate aspectele. Observațiile și cercetările efectuate până în prezent demonstrează superioritatea aspectului formativ, realizat prin muncă individuală și sistematică. Desigur, fără ajutor, elevul nu poate să-și însușească rapid și fără erori experiențe de viață. Dar acest ajutor, când devine total și prelungit pe întreg parcursul școlarității, îl scutește pe acesta de efort, având consecințe directe asupra dezvoltării gândirii și formării obișnuinței de a dobândi cunoștințe fără sprijin.

Formarea deprinderilor și obișnuințelor de studiu constituie o muncă educativă de durată.

De la învățarea temelor, din primele zile de școală, la munca personală și sistematică de însușire și acumulare de noi cunoștințe, este un drum lung, știind faptul că elevii de astăzi cu greu se pot concentra la lecții.

La școală, învățarea are loc în conformitate cu planificarea ei, prin materialul didactic ilustrativ și adecvat, condițiile generale de confort psihic și motivațional fiind asigurat de învățător.

Conținutul învățării și ritmul ei sunt impuse de ritmul și tempo-ul dat de învățător și, în general, acesta este alert. Există și o antrenare a celei mai mari părți din elevi în acest ritm. În genere, învățătorul observă copiii pasivi și îi stimulează în mod special, ceea ce îi antrenează adesea și pe aceștia în procesul de învățare în clasă.

În momentele de muncă independentă din timpul orelor, li se dă elevilor de rezolvat o problemă. În astfel de situații, ei sunt influențați de atmosfera de lucru, de spiritul competițional al activității solicitate.

Deja școlarii din clasa a II-a inventariază rapid cât a scris colegul din banca alăturată, cel din spate, sau altul pe care-l poate observa și ține cont de aceste observații.

Totuși, în activitățile independente de acest gen, randamentul se modifică, acesta fiind mai lent, decât cel ce se manifestă când se lucrează cu întreaga clasă în ritmul impus de învățător.

Lăsat să lucreze independent, școlarul mic este acaparat de numeroase probleme perceptive: De exemplu: stiloul nu mai are cerneală, nu găsește creionul etc. La nivelul clasei a II-a, la dictare, randamentul este mai bun decât la alte teme, numărul greșelilor fiind redus. În timpul dictării, ritmul impus de către învățător se adaptează la viteza medie a elevilor, care nu este întotdeauna cel dorit de învățător.

Învățarea acasă (independentă) constituie o problemă de mare importanță și foarte complicată. Acasă, tentațiile și senzația libertății sunt foarte mari. De aceea, în general în clasa I, elevul trebuie supravegheat și antrenat în efectuarea temelor. Desigur, acest fapt depinde de programul de lucru al părinților, eventual al bunicilor, fraților etc.

În clasa I un text, ce se efectuează la școală în 10 minute, acasă unor copii le ia 30 minute sau mai mult.

Elevii din clasa a II-a sunt puțin mai obișnuiți cu efectuarea temelor, dar și acestora le trebuie ceva mai mult timp acasă decât ar efectua aceeași temă în clasă. În ceea ce privește calitatea, adeseori temele efectuate acasă sunt mai îngrijite și corecte. Elevii din clasa a III-a sunt mai expeditivi și mai pregătiți în rezolvarea temelor. De obicei, din discuțiile cu ei, am înțeles că întâi își fac temele scrise, imediat ce se întorc de la școală, apoi servesc masa, se odihnesc, se joacă și abia mai târziu își fac restul lecțiilor (memorări, povestiri etc). Randamentul este mai bun acasă. Această inversiune se întâlnește și la elevii clasei a IV-a. La școală, acești elevi devin mai agitați, mai grăbiți și mai nervoși. Curba efectuării lecțiilor acasă și la școală pune în evidență creșterea capacităților implicate în activitatea de efectuare a lecțiilor scrise.

În ceea ce privește învățarea orală, elevii vin, în general, cu lecția învățată, înțeleasă de la școală. Activitatea de repetare, sistematizare, consolidare și relatare a lecției revine învățării acasă. Există copii care știu lecția acasă, pot să o repete, dar a doua zi nu o spun cu siguranță și relaxat, și fac impresia că nu au învățat suficient acasă. Se poate întâmpla și faptul ca elevi foarte buni să cunoască bine lecția, dar să manifeste nesiguranță, datorită unor asociații suplimentare care strică ordinea relatărilor curente.

Dificultățile cele mai mari în învățarea la școală și acasă constau în lipsa de repere a nivelului de învățare, în autocontrolul slab al inteligenței copiilor. De aceea, controlul permanent, activ, constituie un reper important pentru copii și pentru părinți.

Procesul învățării poate fi stânjenit în caz de defecte senzoriale (discretă surditate, vedere , vorbire , oboseală). Are importanță pentru învățare și confortul familial, armonia din familie etc.

Există numeroase categorii de elevi care fac progrese foarte mari și permanente, chiar dacă lecțiile sunt din ce în ce mai ample, dificile și complexe. Există elevi foarte buni care au un foarte bun randament de învățare, sunt activi, participativi la lecțiile din clasă, alții sunt mai reținuți, în schimb răspund întotdeauna foarte bine atunci când sunt întrebați și-și fac lecțiile rapid și corect. Există o a doua categorie, aceea a elevilor buni. Dintre aceștia unii sunt nesiguri, alții neatenți și distrați în clasă, cu interese modeste, iar alții sunt dominați de o timiditate excesivă. Există și elevi foarte muncitori și sânguincioși. Aceștia fac mari progrese. În sfârșit sunt și elevi foarte slabi. Aceștia își

construiesc strategii pentru a nu fi ascultați (am uitat cartea, caietul acasă, am uitat să scriu, să învăț, întârzie) manifestând deseori lipsă de deprinderi și capacități de învățare. Aceștia trebuie ajutați și controlați atât la școală de învățător cât și acasă de părinți, bunici. Elevul de astăzi este captat de foarte multe lucruri și îndepărtat de la activitatea de învățare zilnică.

Învățătorul, părinții trebuie să procedeze în așa fel încât să-l facă pe copil să înțeleagă că la vârsta lui nu există activitate mai frumoasă și mai nobilă decât învățătura.

Bibliografie:

1. Dumitru, Stoica - *Psihopedagogie școlară*, Craiova, Scrisul românesc, 1982
2. Roco, Mihaela – *Creativitate și inteligență emoțională*, Iași, Editura Polirom, 2001
3. Ursula, Șchiopu, Viorica, Piscoi – *Psihologia generală și a copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.

Valoarea teoriei inteligențelor multiple

Învățător: Brânzei Corina
Școala cu cls. I-VIII Lespezi,
Comuna Gârleni, Jud. Bacău

Autorul **Teoriei inteligențelor multiple** este Howard Gardner, profesor de teoria cunoașterii, educație și psihologie la Universitatea Harvard, precum și de neurologie la Facultatea de Medicină din Massachusetts, S.U.A. În teoria sa Gardner pornește de la ideea că unii copii cu coeficient ridicat de inteligență nu au rezultate bune la școală, fiind considerați "deștepți" numai cei care au punctaje mari la testele de inteligență. El a fost șocat și de lunga listă de persoane celebre care au reușit remarcabil în viață, dar au avut dificultăți în școală, ca de exemplu Picasso, Einstein, Mozart, Ghani, Freud, Darwin.

Conform tradiției suntem tentați să-i considerăm "inteligenți" pe cei care sunt buni la obiectele de bază din școală, adică matematică sau literatură, iar pe ceilalți să-i considerăm "talentați". Dacă le numim pe unele inteligențe și pe celealte talente înseamnă că nu le considerăm la fel de importante și egale.

În viziunea lui Gardner o inteligență este ***un mod de a rezolva problemele și de a dezvolta produse considerate ca valori în cel puțin o cultură***. Ea este o promisiune de potențial bio-psihologic. Valorizarea inteligenței este determinată de domeniul sau câmpul în care ea se manifestă. Acest domeniu sau câmp poate fi o disciplină sau un meșteșug practicat în societate. Faptul că domeniul sau câmpul de manifestare determină inteligența care este valorizată subliniază importanța actului educativ în dezvoltarea uneia sau mai multora dintre inteligențele umane în funcție de oportunitățile și posibilitățile de dezvoltare.

Studiind modul în care oamenii rezolvă problemele Gardner a ajuns la concluzia că există opt tipuri de inteligență care se pot defini pe baza a 10 criterii printre care:

- Existența unui sistem propriu de simboluri (cuvinte, numere);

- Manifestarea abilității respective să fi avut loc de la primele semne ale existenței oamenilor pe Pământ;
- Să se cunoască în care parte a creierului este localizată inteligența respectivă.

Tipurile de inteligență identificate de Gardner sunt:

- **Lingvistică**
- **Logico-matematică**
- **Muzicală**
- **Spațială**
- **Naturalistă**
- **Corporală/kinestezică**
- **Intrapersonală**
- **Interpersonală**

Psihologul american a

reușit să identifice și al noulea tip de inteligență, cea **existențială**, dar pentru că nu a reușit să determine care zonă cerebrală este responsabilă de activarea acelei inteligențe, ea nu este recunoscută.

Inteligența lingvistică este caracteristică persoanelor care gândesc cu predilecție în cuvinte și folosesc cu ușurință limba pentru a exprima și înțelege realități complexe. Ei au o deosebită sensibilitate pentru înțelesul și ordinea cuvintelor, sonoritatea și ritmurile limbii. Copiii cu inteligență predominant lingvistică învață repede limba maternă și limbile străine, citesc cu plăcere, folosesc metafore și își aleg mai târziu cariera pe baza capacităților lingvistice.

Prevalența **inteligenței logico-matematică** determină analiza cauzelor și efectelor, înțelegerea relațiilor dintre acțiuni, obiecte și idei. Abilitatea de a calcula, cuantifica, evalua propoziții și de a efectua operații logice complexe sunt caracteristici care ies în evidență în cazul acestei inteligențe împreună cu abilitățile de gândire deductivă și inductivă și capacitățile critice și creative de rezolvare a problemelor. Oamenii cu inteligență logico-matematică își aleg meserii de contabil, matematician, chimist, fizician.

Persoanele cu **inteligență muzical-ritmică** gândesc în sunet, ritmuri, melodii și rime. Sunt sensibili la tonalitatea, intensitatea, înălțimea și timbrul sunetului; recunosc, creează și reproduc muzica folosind un instrument sau vocea. Ei se implică într-o ascultare activă și sensibilă și stabilesc o legătură puternică între muzică și emoții.

Inteligența spațială înseamnă a gândi în imagini și de a percepe cu acuratețe lumea vizuală. Abilitatea de a gândi tridimensional, de a transforma percepțiile și de a recrea aspecte ale experienței vizuale cu ajutorul imaginației sunt caracteristice acestei inteligențe. Posesorii ei au capacitatea de a înțelege relațiile din spațiu și de a lucra cu obiecte. Această inteligență o posedă cu precădere pictorii, arhitecții, fotografuli.

Persoanele la care este dominantă **inteligența naturalistă** înțeleg lumea naturală, iubesc plantele și animalele. Au abilitatea de a recunoaște și clasifica indivizi și specii și de a stabili relații ecologice. Interacționează eficient cu creaturi vii și pot discerne cu ușurință fenomene legate de viață și de forțele naturii. Astronomii, biologii, ecologii care posedă acest tip de inteligență

nu operează cu simboluri sau scheme ca matematicienii sau chimiștii, ci mai degrabă organizează tiparele observate clasificându-le și categorisindu-le.

Dominanța **inteligenței kinestezice** aduce după sine gândirea în mișcări și folosirea corpului în moduri sugestive și complexe. Ea implică simțul timpului și al coordonării mișcărilor întregului corp și ale mâinilor în manipularea obiectelor. O au cu precădere dansatorii, sculptorii, sportivii, actorii.

A avea **inteligență interpersonală** înseamnă a gândi despre alte persoane și a le înțelege, a fi empatic, a recunoaște diferențele între oameni și de a aprecia modul lor de gândire, fiind sensibili la motivele, intențiile și stările lor. Ea implică o interacțiune eficientă cu una sau mai multe persoane din familie sau din societate. Persoanele cu inteligență interpersonală dominantă sunt conducători, vânzători, psihologi care înțeleg cum "funcționează" oamenii.

Inteligența intrapersonală determină înțelegerea de sine, conștientizarea punctelor tari și slabe, planificarea eficientă, atingerea obiectivelor personale, monitorizarea în relațiile cu alții. Este vorba despre cunoașterea de sine și de luarea de decizii pe baza acesteia.

Gardner este convins că **inteligența existențială** este o modalitate de cunoaștere a lumii care îi caracterizează pe filosofi, pe cei ce-și pun întrebări despre sensul fericirii, începutul universului, etc. Probabil că și spiritualitatea aparține acestui tip de inteligență.

Gardner susținea că teoria inteligențelor multiple reflectă mai adevărat datele despre comportamentul uman inteligent și, nu în ultimul rând, stă la baza unei reforme de substanță a școlii. Obiectivul acesteia ar fi substituirea "școlii uniforme" printr-una cu adevărat centrată pe elev. Școala visată de Gardner vizează:

- Dobândirea unei înțelegeri profunde în cadrul câtorva discipline-nucleu;
- Încurajarea elevilor în folosirea cunoașterii asimilate pentru rezolvarea de probleme cu care se pot confrunta în comunitatea mai largă;
- Încurajarea combinației unice de inteligențe a fiecărui elev.

Fiecare tip de inteligență poate fi folosit în calitate de **conținut** al învățării și **mijloc/mediu** de comunicare al conținutului. În școala centrată pe individ, atât metodele de evaluare cât și curriculum-ul favorizează diferite profiluri de inteligențe ale elevilor. În cazul evaluării se avansează procedurile și instrumentele care se aplică diverselor inteligențe, cum ar fi **evaluarea proiectelor în timp ce acestea sunt în progres**. Avantajele utilizării metodei sunt contextualizarea învățării și evaluării, conștientizarea pașilor în rezolvarea unei probleme sau în crearea produsului dar și observarea folosirii diferitelor medii specifice fiecărei inteligențe.

Gardner propune reformularea **curriculum-ului** din perspectiva deprinderilor, cunoștințelor și mai ales a înțelegerii, adaptându-l, pe cât posibil, stilurilor de învățare și profilurilor intelectuale ale elevilor.

Tehnicile și materialele care pot fi folosite în predare prin valorificarea teoriei inteligențelor multiple sunt:

1. Inteligența lingvistică

- lecturi; discuții în grupuri mici sau mari; folosirea cărților; fișe de lucru; brainstorming
- activități de scriere -jocuri de cuvinte; prezentări făcute de elevi; povestiri; dezbateri
- jurnale; citire în cor; citire individualizată; memorarea faptelor de limbă; folosirea reportofonelor, casetofonelor; publicații

2. Inteligența logico-matematică

- probleme de matematică rezolvate pe tablă; întrebări socratice; demonstrații științifice
- clasificări și categorisiri; creare de coduri -jocuri matematice; cuantificări și calcule
- prezentări logico-secvențiale ale unei teme

3. Inteligența spațială

- hărți; grafice; diagrame;vizualizare;fotografii;video –film;evaluări artistice; povestiri în imagini;pictură, colaje, arte vizuale;simboluri grafice; exerciții de gândire vizuală
- folosirea organizatorilor grafici;iluzii optice;culori;folosirea microscopelor

4. Inteligența kinetică

- mișcare creativă;mimă;dramatizare; exerciții fizice;lucru manual; sculptură corporală
- folosirea limbajului corporal;materiale palpabile;exerciții de relaxare fizică
- răspunsuri corporale

5. Inteligența muzicală

- cântat, murmurat, fluierat; ascultarea muzicii;folosirea instrumentelor muzicale
- analiza muzicii;batere de ritm;folosirea muzicii de fond;legarea melodiilor de concepte
- crearea de noi melodii;ascultarea imaginilor muzicale interne;discografii; supermemorie muzicală

6. Inteligența interpersonală

- cooperare în grup; mediere de conflict; predare reciprocă; sesiuni de brainstorming în grup;implicare în viața comunității;simulări;cluburi academice;întâlniri și consultări în contextul învățării

7. Inteligența intrapersonală

- studiu independent; învățare în ritm propriu; spații personale de învățare;perioade de reflecție de un moment;centre de interes;opțiuni la tema de casă;alegerea timpului
- instruire autoprogramată;activități autoevaluative;sesiuni de stabilire a Țelurilor proprii.

Bibliografie:

Stoica A.1983, *Creativitatea elevilor*, EDP

UNESCO,1986, *Interdisciplinaritatea si stiintre umane*, Editura politica Bucuresti

Gagne R. 1975, *Conditiiile invatarii*, EDP, Bucuresti

Corelarea curriculumului școlar cu manualele alternative

Înv. Turcu Florica

Școala cu cls. I-VIII „Romul Ladea” Oravița

Jud. Caraș-Severin

Didactica își propune ca elevul să devină din obiect al educației , un subiect al ei. Procesul de învățare trebuie individualizat , în sensul că elevul nu are un cap - vas în care se toarnă cu pâlnia cunoștințe .Mintea copilului și a adolescentului trebuie să fie o făclie ce trebuie aprinsă , iar acest foc trebuie întreținut .

Ce să facem? Lucruri simple , dar nu extrem de simple !

Cum să facem ? Lent , dar nu extrem de lent !

Manualul este un instrument important de realizare a tot ceea ce propune didactica. Însă pericolul a fost semnalat de însuși Ion Creangă :” manualul poate fi un meșteșug de îndobitocire” .

Manualele alternative actuale reprezintă instrumente curriculare auxiliare și sunt promovate ca elemente flexibile , ce vin în sprijinul reformei . Alternativa educațională la matematică , promovată de toate tipurile de manuale , nu presupune variante cantitative sau calitative ale cunoștințelor științifice; alternative sunt metodele de învățare , instrumentele de evaluare demersurile pedagogice oferite elevului pentru a dobândi competențele și capacitățile pe care le prevede programa.Alternativa este deci de ordin metodic și nu științific.

Dacă analizăm manualele actuale , prin comparație cu manualele unice , nu se poate spune că acestea sunt mai sofisticate din punct de vedere teoretic și aplicativ . Ele urmăresc , în cea mai mare măsură , concordanța cu cerințele programei școlare.Problema apare în modul în care sunt tratate aceste cerințe. Unele manuale prezintă informația direct, fără a apela la cunoștințele anterioare ale elevilor, lăsând aspectele intuitive la latitudinea profesorului. Multe dintre ele prezintă sistematizări , scheme recapitulative , aplicații de sinteză , asigurând oportunități de exersare a unor algoritmi de lucru . Există manuale care sugerează clar , prin activități de învățare , cum se organizează învățarea. Exemplu , cele în care găsim exerciții rezolvate , gradate din punct de vedere a dificultății și care reprezintă modele de lucru .

Accesibilitatea la nivelul conținuturilor teoretice este accentuată diferit în manuale. Există manuale ce impresionează prin claritatea ideilor exprimate , ceea ce face ca noțiunile dificile să fie lesne înțelese de elevi , dar și altele... care lasă de dorit .

Nu toate manualele de matematică sunt parteneri ai elevilor , în demersul lor de învățare . De cele mai multe ori , manualul este folosit numai pentru scrierea temelor , tehnica de lucru cu ele , rămâne încă nedescoperită de profesor , dar și de elev . Autorii simt arareori nevoia să dezvăluie modul de organizare al cărții , tehnica de lucru cu manualul , și rămân , în marea majoritate tributari mentalității că important este numărul de exerciții , teoria și nu elementele „ prietenoase ” prin care se apropie elevul de matematică .

Toate manualele încearcă să păstreze litera programei , iar faptul că în aceasta nu apar precizări restrictive în lista de conținuturi , este înțeles ca o posibilitate de a spune cât mai mult despre fiecare temă (exemplu, capitolul „matematici financiare” , în manualul de clasa a X –a). Se urmărește structurarea , sistematizarea și dobândirea unor deprinderi de muncă intelectuală, care sunt încă deziderate , greu de adus în practica școlară , cu metodele din manualele alternative .

Sistemul de selecție al manualelor , în care prețul este determinant , nu este tocmai corespunzător cu nivelul lor calitativ . Un manual cu un cost ridicat , are imagine , culoare , prezintă o noțiune în forme variate (exemple rezolvate sau teste de evaluare finală) . În același timp , acestea nu sunt acceptate de minister , iar soluția ar fi piața liberă , selecția naturală prin cerere și ofertă a școlilor interesate .

Ar trebui regândit procesul de selecție , s-ar putea realiza o transpunere diferită a aceleași programe , dar cu alternative metodice ce previn supraîncărcarea . Fiecare manual trebuie să fie un instrument de lucru pentru toate categoriile de elevi , fie că au sau nu , aptitudini matematice . Trebuie făcută o diferențiere în soluțiile metodice pe care le propun , pentru ca elevul să poată dobândi competențe la matematică .

Este recomandabil ca perioada în care un manual a fost selecționat pentru a rămâne în școli , să fie mai mică . Să nu uităm că , numai concurența va ridica calitatea lor . Nici sistemul de distribuție în școli , nu e potrivit , deoarece odată intrat la un an de studiu , acesta va deveni transmisibil . Ne referim la faptul că lucrăm , practic , 3-4 ani la rând , cu un manual unic .

Nu în ultimul rând , aș vrea să amintesc de manualele active de învățare a matematicii . Acestea sunt o etapă importantă ce pregătește introducerea manualelor interactive . În acest proces , profesorii au un rol determinant . Manualele active derutează , deoarece mulți profesori se gândesc cu groază la consecințele noului tip de predare-învățare . Evaluarea rezultatelor școlare cu ajutorul calculatorului , reprezintă pentru mulți , o perspectivă sumbră .

Trecerea la învățarea interactivă , a fost dotarea școlilor cu calculatoare , și accesul la rețeaua de internet . Nu există însă programe de învățare , iar lecțiile în programul AEL , distribuite de minister , pot constitui o bază pentru crearea manualelor interactive .

Să ne închipuim un manual de matematică de clasa I , de exemplu , unde cu ajutorul butoanelor se poate activa citirea unui text , pot fi ascultate explicații verbale , ce îi vor capta cu siguranță , pe micii elevi .

Programele din acest moment , nu prevăd utilizarea calculatorului , cu toate că el poate prelua cu succes sarcinile profesorului , în învățământul clasic .

Ne dorim cu toții , ca manualele școlare și curriculum studiat la disciplina matematică să respecte ceea ce , remarcă Solomon Marcus în lucrarea „Școlul matematicii ”: pedagogia matematicii este confruntată la fiecare pas cu două tendințe complementare ale gândirii - tendința spre sistematizare și tendința spre descoperire .

Bibliografie:

Potolea D. ,1983, *Interdisciplinaritatea-etapa superioara a investigatiilor inter si pluridisciplinare in stiintele socio-umane*,Revista de pegagogie, nr. 1

Activizare, motivație, gândire prin practici didactice participative

EROI DE POVESTE

Inv. Suru Camelia

Școala cu cls. I-VIII „Romul Ladea” Oravița

Jud. Caraș-Severin

Activitățile cu caracter transdisciplinar ocupă un loc important în procesul de învățare. Conținuturile învățării au ca obiectiv demersurile elevului: a explica, a alege, a transforma, a dovedi, iar învățarea e fundamentată pe transferul cunoștințelor. Capacitățile și atitudinile vizate de formarea școlară au un caracter transdisciplinar și definesc rezultatele învățării, urmărite prin aplicarea noului curriculum.

Transdisciplinaritatea reprezintă integrarea selectivă a unor teme, concepte, principii, conținuturi cu un înalt grad de generalitate corespunzătoare unor domenii științifice de sinteză care se pot aborda cu metodologii și în situații concepute corelat. Se dorește culegerea și vehicularea informației, formarea capacităților de muncă intelectuală, a comportamentului de tip interpersonal.

Pentru că în acest an am avut inspecția curentă 1 pentru gradul I, am vrut ca lecțiile pe care urma să le susțin să denote multă originalitate, iar metodele folosite, să dezvolte spiritul critic și creativitatea micilor mei învățăcei.

Deși folosesc aproape zi de zi cu succes aceste metode la clasă, recunosc că, totuși, parcă am avut o strângere de inimă gândindu-mă că elevii mei sunt cam mititei și că, poate, se vor fâstăci nițel... Dar, am pornit cu încredere la drum, luând totul ca pe o adevărată provocare. Am căutat întâi de toate o temă adecvată, care să fie pe placul lor și care să mă ajute și pe mine totodată, să pun în valoare ceea ce știu ei și să leg într-un fel cele patru ore de curs...Și, am găsit-o!

O poveste minunată, educativă, pe care am țesut ușor sarcinile de care am avut nevoie pentru acea zi. Toate cele patru ore de curs s-au desfășurat sub titlul „Călătorie în lumea poveștilor”.

Am susținut următoarele ore: limba și literatura română, matematică, ed. civică, ed. muzicală.

La ora de limba română am pătruns toți în minunata lume a poveștilor.

În fața clasei, pe o planșă se întindea o pădure, iar prin ea, se aflau siluetele unor personaje din povești, întoarse cu spatele spre copii. Fiecare dintre cele șase personaje aveau pe spate un nr. de la 1 la 6, iar copiii aveau în față o fișă cu câte două ghicitori diferite de la o grupă la alta. Cu ajutorul ghicitorilor, elevii fiecărei grupe au reușit să recunoască și să întoarcă două personaje de poveste(Croitorașul cel Viteaz, Prâslea cel Voinic, Albă ca Zăpada, Cenușăreasa, Ursul păcălit de vulpe, Lizuca). Au recunoscut titlurile poveștilor, precum și autorii acestora,apoi au scris și la ei pe fișă numele fiecărui personaj.

Pe a doua fișă a copiilor erau ilustrate fiecare dintre cele șase personaje, unul sub altul, aducându-le copiilor sarcini diferite,pe care aceștia le-au rezolvat în dreptul fiecărui personaj. Exemplu: Croitorașul- „Găsește cuvintele cu înțeles opus!”

La ora de matematică, sarcinile de lucru au fost aduse de către personaje dintr-o poveste îndrăgită de ei: „CENUȘĂREASA”.Le-am propus copiilor să fie eroi într-o

variantă schimbată a poveștii și s-o ajute pe Cenușăreasă să ajungă la bal. Cele trei surori vitrege și mama acestora nu i-au mai dat Cenușăresei treburile obișnuite, ci au apărut într-o variantă nouă, propunându-i acesteia să rezolve exerciții și probleme, dacă vrea să meargă la bal. Frumoasa fată le cere ajutorul copiilor, iar cu ajutorul lor, care au fost nemaipomenit de încântați de a fi eroi de poveste, reușește să meargă la bal, iar povestea se termină în mod firesc.

Copiii primesc o fișă cu cele patru personaje, surorile și mama, care aduc sarcini diferite de lucru: exerciții cu necunoscute, exerciții cu cele două operații, probleme, compuneri de probleme.

La ora de educație civică am identificat drepturile copilului care au fost încălcate în povești pe baza unor scurte fragmente pe care ei le aveau scrise pe fișa lor.

Deși n-aveau „Drepturile copilului” în programă, copiii au participat la olimpiada de educație civică ce a avut această tematică.

Exemple: „M-au bătut și ieri, m-au bătut și azi, mă bat în fiecare zi... am să plec la bunica. Vii și tu Patrocle?”

„Să o duci în pădure și să-i iei viața! Iar drept crezare să-mi aduci inima și ficatul!”

„Sa o trimiti de acasa unde stii, ca la usa mea nu mai are ce cauta! E lenesa, iar fata mea face toata treaba! Eu aici nu o mai tin!”

La captarea atenției s-a folosit următoarea poezie:

TOȚI COPIII AU DREPTUL LA VIAȚĂ

Și eu am drepturi ca și tine!

Îmi place să mă joc, să râd,
Să am prieteni, o familie,
Să nu fiu trist și să nu plâng...

Ei vor doar dragoste și pace
În înțelegere să crească
Să nu cunoască cearta, ura
Și nimenea să nu-i lovească!

Drepturile s-au recunoscut (numindu-le pe înțelesul lor), s-au comentat, s-au dat exemple de fapte de viață cunoscute de ei în care drepturile copiilor au fost încălcate, s-au numit poveștile, personajele și autorii lor.

Totul s-a încheiat în a patra oră de curs cu o minunată călătorie în lumea poveștilor, ușor hazlie, sub forma unei mini-serbări. Copiii au purtat măști și costume specifice personajelor din povești, au recitat versuri specifice și au interpretat cântece.

Totul a fost minunat și o zi de neuitat pentru copii. Toți au fost recompensați cu diplome colorate numite „Călătorie în lumea poveștilor” cu personajele atât de discutate în ziua respectivă imprimate pe ele, iar ei au fost felicitați fiindcă s-au descurcat atât de bine ca eroi în lumea poveștilor.

Cu ajutorul poveștilor am reușit să-i motivez mai bine, să le stârnesc interesul și consider că am ajuns mai bine la sufletul lor curat, dornic de povești mereu.

Cu multă implicare și puțin efort, am avut parte de o cooperare fructuoasă!

Noi, dascălii, le putem oferi copiilor noștri lecții cât mai „apropiate” de ei, astfel încât să participe activ la procesul de predare-învățare.

Putem, deci haideți să-i ajutăm, să le facem învățătura o plăcere!

BIBLIOGRAFIE:

Învățământul primar-nr.4/2000, revistă dedicată cadrelor didactice, Editura Discipol

Învățământul primar-nr.1/2001, revistă dedicată cadrelor didactice, Editura Discipol

Kelemen, Gabriela, Psihopedagogia copiilor cu dificultăți de învățare, Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad, 2006.

Metode activ participative pentru realizarea unei cărți a clasei

Inv. Arnăutu Rozalia

Școala cu clasele I-VIII „Romulul Ladea”

Loc. Oravita, Jud. Caraș-Severin

„Dându-le copiilor libertatea de a se descoperi și de a-și exprima propria personalitate, le oferiți darul măreției”-A. Toffle

La clasa a III-a, la limba română, elevii învață cum apare o carte, învață în mod teoretic care este „ drumul cărții “. Am propus elevilor să realizăm și noi o carte a clasei și împreună cu ei am ales următoarele capitole:

- În lumea poveștilor;
- Anotimpurile;
- Planeta albastră plânge!;
- Sănătatea, bunul cel mai de preț!

În final, cartea a fost legată, iar elevii au realizat o copertă reprezentând un soare, pe fiecare rază scriindu-și numele. Au fost încântați de ceea ce au realizat, iar cel mai important lucru a fost că au înțeles că o carte trebuie prețuită pentru că realizarea ei presupune multă muncă. Pentru alegerea titlului am instalat în clasă cutia intitulată „ Vreau să port un nume! “, în care elevii au introdus bilețele cu titluri pentru cartea lor. Au ales „ Picături de soare “, motivând alegerea astfel : „ Pentru că fiecare am contribuit „ un pic “ la realizarea cărții, iar lucrând ne-am simțit veseli și zâmbitori ca soarele “ (părerea unui elev).

Înainte ca elevii să realizeze pe grupe materialele din carte, am abordat transdisciplinar câte o zi de lucru, tema zilei fiind chiar titlul capitolului cărții.

„În lumea poveștilor“

La limba română, elevii au răspuns la ghicitori, răspunsul reprezentându-l un personaj de poveste. Elevii au numit apoi povestea și autorul. Fiecare personaj descoperit a propus elevilor câte o sarcină de lucru.

La matematică, elevii au fost rugați de pitici să rezolve exerciții și probleme propuse de mama vitregă, pentru a o salva pe Albă ca Zăpada. Elevii au rezolvat exercițiile de pe felinare, au aflat câte ciuperci au adunat piticii, iar problemele dificile, dar frumoase, mama vitregă „le-a trimis“ scrise pe cordon, piaptăn și măr otrăvit (șabloane).

La educație civică au descoperit drepturile copilului care i-au fost încălcate Albei ca Zăpada, iar la educație muzicală au ascultat o casetă cu cântece despre povești și au învățat cântecul „Albă ca Zăpada“.

După această zi de lucru elevii au fost împărțiți în cinci grupe, a câte cinci elevi fiecare:

Grupa I – Micii scriitori (elevi dotați cu inteligență lingvistică)

Activități propuse:

- Realizarea unor caracterizări în diamant a personajelor din povești;
- „Ce s-ar fi întâmplat dacă...“ – schimbarea acțiunii din poveste, astfel încât iezii să nu fie mâncați de lup, bunica să nu ajungă în burta lupului, etc...;
- Transpunerea unor povești în versuri;
- Culegerea unor ghicitori despre povești;
- „Hai să facem o poveste“ – scrierea unor povești imaginate.

Grupa a II-a – Prietenii lui Mate (elevi dotați cu inteligență logico-matematică)

Activități propuse:

- Crearea unor exerciții și probleme conținând date referitoare la povești;
- Realizarea unor desene reprezentând scene din povești, utilizând linii frânte, curbe, figuri geometrice, corpuri geometrice;
- Rezolvarea de puzzle reprezentând scene din povești (pentru a realiza lucrarea trebuie să rezolve exerciții date). Fiecare puzzle reprezintă o pagină din carte.

Grupa a III-a – Cercetașii (elevi dotați cu inteligență naturalistă)

Activități propuse:

- „Descoperiți ce anotimpuri sunt prezentate în povești“;
- Ce fenomene ale naturii sunt prezentate în povești?;
- Informațiile descoperite sunt grupate în carte la rubrica „Știați că...“.

Grupa a IV-a – Mâini îndemânaticе (elevi dotați cu inteligență spațial-vizuală)

Activități propuse:

- Realizarea unor desene pe tema dată;
- Realizarea unor machete din diverse materiale naturale și sintetice, reprezentând scene din povești;
- Realizarea unor măști pentru dramatizările celor de la grupa a V-a;
- Realizarea unor diplome pentru premirea celor mai bune lucrări (sub formă de ciupercuțe, brăduți etc...);
- lucrările au fost fotografiate, scanate și introduse în carte.

Grupa a V-a – Artiștii (elevii dotați cu inteligență corporal-kinestezică)

Activități propuse:

- Pregătirea unor cântece despre personajele din poveste (textele cântecelor vor fi scrise în carte);
- Alegerea mișcărilor scenice potrivite unui anumit rol;
- Dramatizări.

Înainte de activitatea de evaluare a proiectului, grupa a V-a a prezentat colegilor un mini- program artistic cu titlul „ Popas în lumea poveștilor “, imagini fotografiate din acest program fiind inserate în carte.

Pentru tema „ Anotimpurile “ am organizat activitatea astfel : în prima oră, la limba română, elevii au citit utilizând lectura predictivă textul „ Cearta fiicelor anului “, în care anotimpurile călătoresc prin lume pentru a afla cine merită să domnească permanent și cine are dreptul să fie prezentată în cartea copiilor. După fiecare fragment s-au făcut predicții. În final, după popasuri la înțelepți judecători, înțeleg că fiecare e importantă.

Dacă fiecare este importantă, atunci la ora de matematică, elevii împărțiți în patru grupe, au realizat câte un puzzle matematic. Fiecare grupă a primit câte o fișă cu rezultate și un plic cu piesele pentru puzzle. Am propus spre rezolvare exerciții în care se aplică ordinea operațiilor, exerciții de aflare a termenului necunoscut, probleme, compuneri de probleme. Elevii au rezolvat exercițiul numărul 1, au luat piesa cu același număr și rezolvând au aflat unde trebuie să o lipească. Exercițiile și rezultatele au fost identice, dar în final grupele au obținut fiecare câte un peisaj specific unui anotimp.

La ora de științe elevii au prezentat caracteristicile fiecărui anotimp, au consultat calendarul naturii, au aflat cum apar anotimpurile și dacă animalele și plantele simt anotimpurile. Ziua de lucru s-a încheiat cu ora de abilități practice în care elevii au realizat coronițe pentru fiecare anotimp.

De această dată, pentru cartea clasei elevii au lucrat în grupele formate în ziua respectivă (s-a avut în vedere ca fiecare grupă nou formată să cuprindă elevi din toate grupele anterioare). Prin tragere la sorți s-a hotărât ce anotimp va prezenta în carte fiecare grupă, apoi fiecare și-a ales un nume specific, reprezentând o floare (primăvara – grupa „ Ghiociei “, vara – grupa „ Macii “, toamna – grupa „ Crizantemele “, iarna – grupa „ Crăciunițele “).

Elevii au scris compuneri și poezii, au selectat expresii frumoase pentru fiecare anotimp, au realizat rebusuri care au fost rezolvate de celelalte grupe, desene, colaje, etc....

Fiecare grupă a avut libertatea de a lucra pentru carte cum dorește, doar dimensiunile au fost stabilite de la început. Unii au lăsat lucrările scrise de mână, alții au tehnoredactat, desenele au fost fie scanate, fie lăsate în original. Fiecare grupă și-a prezentat lucrările în cadru festiv, având ca invitați părinții. S-au recitat poezii, s-au cântat cântece despre anotimpuri, iar fiecare grupă a pregătit câte un moment artistic reprezentând un obicei tradițional, specific anotimpului prezentat.

În mod asemănător am lucrat la celelalte capitole ale cărții. Elevii au fost fericiți că fiecare și-a adus într-un fel contribuția, devenind astfel un „ mic autor “. Au fost atât de mândri de realizarea lor încât la sfârșitul anului s-a organizat o adevărată „ lansare “, la care au participat conducerea școlii, părinții elevilor, colegii elevilor din clasele paralele.

Pentru ca totul să se termine cu bine elevii au prezentat un moment artistic „ Oare ce voi fi ? “, în care au arătat ce își doresc să devină când vor fi mari.

Pentru că acțiunea a fost un succes am propus elevilor ca în anul următor să scriem o nouă carte în care primul capitol să se numească „ Oare ce voi fi ? “.

Entuziasmul cu care au primit propunerea a dovedit că astfel de activități sunt în egală măsură utile și plăcute, fac ca învățarea să devină o plăcere, îl învață pe elev să caute informații și să le selecteze pe cele utile, contribuie la întărirea spiritului de echipă, stimulează aptitudinile creatoare ale elevilor, vocația și talentul acestora, încurajând competiția, asumarea de responsabilități, comunicarea, abordările bazate pe inițiativă și imaginație, dându-le tuturor sentimentul muncii împlinite.

Bibliografie :

Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, E.D.P., București, 1985, pag. 213-218

Stanciu, M., Șchiopu, M. (coord.) – *Perspective interdisciplinare în învățământul românesc*, Ed. Axa, Botoșani, 2004, pag. 308-314

Dimensiunea psihopedagogică și psihosocială a școlii incluzive

Înv. Velcotă Merima

Școala cu cls. I-VIII „ Romul Ladea ” Oravița,

Jud. Caraș- Severin

Motto: „Nici unul dintre noi nu este la fel de istet ca noi toti la un loc.,,

Poate fiecare dintre noi a cautat raspunsul la intrebari de felul : De ce nu pot face progrese semnificative in invatare toti elevii din clasa ? sau Pot fi sprijiniti sa progreseze in invatarea de tip scolar elevii care invata mai greu ?

Copiii care nu pot face fata cerintelor scolare, cei care prezinta diverse forme si niveluri de esec scolar sunt inca prea putin cunoscuti, acceptati si abordati din punct de vedere psihopedagogic.

Atitudinea cea mai frecventa manifestata fata de acestia din partea scolii este de subvalorizare.

Li numim „dificili,, „turbulenti,, sau „handicapati,,,

Handicapul semnifica dezavantajul social rezultat prin pierderea ori limitarea sanselor unei persoane de a lua parte la viata comunitatii, la un nivel echivalent cu ceilalti membrii ai acesteia. Sensul actual al acestui termen este de a concentra atentia asupra disfunctionalitatilor din mediul inconjurator si a unor actiuni organizate de societate, ca de pilda informatiile, comunicarea si educatia, care impiedica persoanele cu dizabilitati sa participe in conditii de egalitate.

Ce reprezinta aceste dizabilitati ? Sunt copii care au deficiente mintale, auditive, vizuale, fizice, copii cu autism sau copii infectati cu HIV.

Sunt situatii in care astfel de elevi ar putea progresa mai mult intr-o clasa normala daca noi, cadrele am accepta ca educatia este pentru toti. Respingerea unor astfel de copii de la educatie este o reactie primitiva datorata intolerantei fata de diversitatea umana.

Declaratia de la Salamanca si Conventia privind drepturile copilului ilustreaza in foarte mare masura dreptul la educatie.

Democratizarea scolii si egalizarea sanselor reprezinta directii strategice care angajeaza in mod clar o mai mare responsabilitate si flexibilitate a serviciilor educationale.

Cu pasi timizi se incearca rezolvarea acestei probleme a invatamantului general, educatia celor cu cerinte speciale si sub denumirea „o scoala pentru toti,, a luat fiinta scoala incluziva. Aceasta nu exclude, este toleranta, prietenoasa si democratica valorizand si integrand toti copiii.

Diferentele umane sunt normale si invatarea trebuie adaptata la necesitatile copilului. O pedagogie centrata pe copil este benefica pentru toti. Scolile centrate pe copii sunt terenuri de instruire pentru o societate centrata pe oameni, care respecta atat diferentele cat si demnitatea fiintelor umane.

Realizarea obiectivului unei educatii scolare de succes pentru TOTI COPIII necesita cooperarea cu familiile si mobilizarea organizatiilor voluntare ale comunitatii.

Educatia incluziva constituie o provocare pentru scoala obisnuita, fara sa reprezinte o amenintare directa pentru statutul profesional si social al cadrelor didactice si nu inseamna neaparat desfiintarea scolilor speciale.

Cadrele didactice trebuie incurajate sa experimenteze, sa exploreze noi practici la clasa in colaborare si interactiune cu colegii ; este foarte importanta atat practica cat si reflectia pe marginea ei.

In evolutia scolarizarii copiilor cu cerinte speciale sunt necesare parcurgerea unor etape:

- Recunoasterea faptului ca exista copii care au nevoie de servicii si sprijin special
- Recunoasterea de catre societate a responsabilitatilor fata de acesti copii
- Integrarea treptata din scolile speciale in scolile normale
- Recunoasterea drepturilor la educatie a copiilor

Promovarea invatamantului incluziv presupune cunoasterea si punerea la dispozitie pe o scara mai larga decat pana acum a cunostintelor si abilitatilor acumulate traditional in educatia speciala

Deoarece este de data mai recenta aceasta problematica si provocare pedagogica iar pana acum sistemul educational romanesc a fost izolat, se impune o abordare comparativa, in planul dezvoltarii internationale.

Pentru ca personalul didactic din scolile obisnuite sa faca fata provocarii legate de integrarea copiilor cu CES , una dintre conditiile de baza este sprijinul in activitatea la clasa . Acesta poate si trebuie sa vina de la directorul unitatii scolare , de la personalul didactic cu experienta din scoala, de la cadre didactice(sau echipe de profesionisti) specializate in abordarea copiilor cu CES, de la psihologi(psihopedagogi) scolari , asistenti sociali sau de la personalul medical relevant.

Suportul poate lua diferite forme . In prezent se contureaza o tendinta crescanda de descurajare a retragerii(excluderii) din clasa .Se cauta modalitati de sprijin a copiilor cu CES chiar in clasa obisnuita. Profesorii de educatie speciala, de pilda, lucreaza tot mai

mult alături de profesorii clasei obișnuite, în aceste clase, acordând sprijin nu numai copiilor integrați, ci și altor copii care întâmpină greutăți.

În concluzie, se impune o redimensionare a formelor de educație în conformitate cu schimbările intervenite în societatea noastră, o preocupare sporită în vederea gasirii modalităților celor mai eficiente de a integra copiii cu CES într-o clasă normală, fie prin perfecționarea continuă a cadrelor didactice existente în școală, fie prin apelarea la serviciile persoanelor specializate în acest domeniu. Cert este că nu trebuie să ignorăm existența unor astfel de cazuri în școală pentru a fi pe deplin convinși că ne respectăm profesia de cadru didactic.

Bibliografie :

Nicola I.- Pedagogie

***** Esecul școlar**

Vrasmas T.-Învățământul integrat și /sau incluziv

Valorificarea tradițiilor populare la Bistrița

**Inst. Olimpia Vultur,
Grădinița nr.9 Bistrița
Jud. Bistrița-Năsăud**

Inițierea unor proiecte cu tematică despre folclor și cu acțiuni menite să valorifice și propage, în rândul copiilor preșcolari, școlari, de ce nu în rândul părinților și a comunității locale – înseamnă a aduce un omagiu înaintașilor pentru truda și lacrimile lor, pentru dârzenia cu care au apărât glia, pentru creațiile originale care au dăinuit peste timp, pentru frumusețea și veșnicia lor. „Veșnicia s-a născut la sat” scria Lucian Blaga și suntem siguri că toată zestrea spirituală și materială nu a dispărut, iar atâta timp cât există inițiative de valorificare a tradițiilor noastre populare, ele vor dăinui peste timp, ne vor defini ca entitate.

Societatea actuală a minimalizat importanța matricei creatoare și dăătoare de surse inepuizabile a satului românesc. Azi satul românesc contemporan este sărăcit în mod constant de ceea ce i-a menținut statornicia, vigoarea și continuitatea de-a lungul timpului - *tradițiile*. Lumea tradițiilor este una de suflet și merită, încă din perioada copilăriei mici, să fie cunoscută și valorificată creator. Noi credem că, prin strădania noastră de a realiza proiecte tematice de acest gen, tradițiile vor fi menținute iar bucuria contribuției noastre la acest proces e una benefică pentru copii dar și pentru popularizarea celor mai autentice și valoroase momente din zestrea spirituală a poporului nostru.

Avem oportunitatea de a trăi într-un județ cu frumoase, apreciate tradiții, cunoscute în întreaga lume. Suntem urmașii unui tezaur folcloric minunat și dicersificat –pe zone specifice, motiv plauzibil pentru noi să ne implicăm *activ* dar mai ales *afectiv* în cunoașterea și conservarea lui. Avem responsabilitatea de a nu-i știrbi nimic din valoare, de a proteja folclorul și tradițiile locale, prin toate acțiunile noastre.

Colectivul Grădiniței nr. 9 Bistrita, unde îmi desfășor activitatea a realizat multe lucruri frumoase, pe această temă. În cadrul proiectului „**Noile educații – o provocare**”, tema aleasă de noi fiind: „**Valorificarea tradițiilor populare prin folclor**”.

Programul proiectului l-am gândit în etape distincte de realizare :

1. Una informațională și de cunoaștere;
2. Alta de căutare și acțiune;
3. Amenajare și performanțe;
4. Evaluare și redactare (a rezultatelor, prin realizarea unei reviste).

Acțiunile educative au fost realizate alături de parteneri specializați (Centrul Județean de Creație Populară, Muzeul Județean și Centrul Cultural Municipal „ George Coșbuc” Bistrița sau nespecializați (părinți, școlari, invitați) care au demonstrat, ca de fiecare dată, că implicarea, cooperarea, ajutorul și sprijinul în realizarea activităților au condus la finalizarea cu succes a obiectivelor propuse. Cu lucrările și obiectele populare procurate, ori realizate de copii, cu ajutorul părinților, am amenajat un spațiu adecvat, propice, destinat cunoașterii de către aceștia a tot ce are mai bun și de valoare arta populară specifică județului nostru. Totul este autentic, de bun gust și denotă buna colaborare, precum și preocuparea cadrelor didactice de a păstra, conserva valorile adevărate.

Copiii grupei mici, au realizat cu părinții: „**Farfurii**” (dactilopictură, pe farfurii din carton); *grupa mijlocie* „**Păpuși pe linguri de lemn**”(minicostume populare, confecționate de părinți și copii, pe linguri de lemn); *grupa mare* „**Costumul popular**” pictură, specific județului Bistrița-Năsăud); *grupa pregătitoare*–„**Icoane**”(picturi pe sticlă). La toate activitățile organizate, copiii au dat dovadă de participare activă și cu mare plăcere, deoarece au avut alături parteneri de sprijin.

Un specific aparte au avut activitățile prin care copiii au investigat mediul înconjurător, prin vizitarea unei expoziții de la Muzeul Județean - secția etno-folclorică - participând astfel și la viața socială a comunității în care trăiesc. Au fost bucuroși să vadă multitudinea de exponate, au învățat ce fel de atitudine să aibă într-o vizită, formarea unei sensibilități deschise spre valorile estetice și artistice realizate de oamenii din popor și chiar de artiști consacrați. Întorși acasă copiii și-au exprimat dorința să expunem și noi unele din lucrările realizate de-a lungul proiectului, lucru ce s-a și întâmplat , amenajând cu acestea expoziții în cadrul unității, mai târziu și în alte spații.

Prin amabilitatea domnului director de la *Centrului Județean pentru Cultură*, preșcolarii și școlarii implicați în proiect au fost recompensați cu diplome. Solista vocală - Mirela Petruș, a prezentat un recital deosebit copiilor și părinților în cadrul activității : „**Artiști consacrați - artiști în devenire!**”, „**Balada**” a prezentat o suită de dansuri și cântece populare năsăudene. Preșcolarii au vizionat frumoase spectacole de muzică populară și dansuri specifice zonei, au demonstrat că sunt și ei mici artiști, realizând apreciate și aplaudate (la scenă deschisă), spectacole de muzică populară, compuse din scenete: „ Cununa de grâu”, dansuri „De-a lungul de pe Someș”, cântece și recitări din folclorul copiilor și mai ales cel local.

Calitatea sufletului copiilor este nealterat, aceștia trăiesc intens fiecare moment al creației pe care o interpretează, sunt încântați să poarte costume populare, (și cât sunt de frumoși!) cu prilejul unor evenimente, serbări ocazionale sau tematice. Realizarea unei serbări populare – cu specific local, cu cei mici, presupune asimilare, deprindere mai ales, și de ce nu - simțire. Au demonstrat din plin acest lucru, copiii noștri fiind bucuroși că pot delecta un public minunat și numeros cu tot ce au învățat și pregătit.

Obiceiurile, tradițiile noastre populare ne definesc ca entitate, iar folclorul zonei Năsăudului are un specific aparte, care place (chiar și în zone îndepărtate ale lumii),care își mai păstrează încă viu, nealterat forma, calitatea și de aceea valorificarea lor este cu atât mai necesară.

Câteva imagini cu copii și obiecte realizate de ei.

Colțul etno al unității

Educația ecologică la locul nostru de joacă

Înv. Mărioara Domnița
Liceul de Arte Plastice „Corneliu Baba”
Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

Noile educații, numele generic sub care sunt cunoscute educația ecologică, educația pentru sănătate, educația pentru democrație, educația demografică, educația pentru dezvoltare, educația pentru petrecerea timpului liber, au apărut ca răspunsuri ale sistemului de învățământ la cerințele crescânde ale societății contemporane. Conținuturile specifice ale acestora sunt adaptabile oricărui nivel de educație și pot fi individualizate în funcție de necesitățile elevilor și ale comunității în care trăiesc aceștia.

Educația ecologică a pătruns în sistemul de învățământ atât sub forma unor discipline opționale din curriculum-ul la decizia școlii, cât și sub forma unor activități extracurriculare, menite să faciliteze luarea de către individ a unor decizii care să denote responsabilitate pe termen lung în interacțiunea sa cu mediul înconjurător.

Conștientizarea complexității relațiilor de interdependență om-natură este un proces îndelungat și cu o miză importantă în societatea post-industrială, de aceea fundamentele unei atitudini responsabile față de natura care ne găzduiește se construiesc încă din școala primară.

În acest context, o aparent banală vizită cu clasa în parc se poate transforma într-o lecție de ecologie. Activitatea, desfășurată cu elevii clasei a IV-a, a avut drept obiective curățarea de deșeuri a unuia din locurile de joacă amenajate în **Parcul central din municipiul Bistrița** și observarea schimbărilor din natură la începutul primăverii. Generozitatea vremii favorabile, care ne-a răsfățat cu o zi însorită și caldă, a fost dublată

de entuziasmul micilor ecologiști, care au venit dotați cu mănuși, saci menajeri și greblă la curățarea unuia din locurile de joacă favorite.

Activitatea a luat forma unui **mic concurs pe grupe**, în care fiecare din grupele de copii a avut de curățat o anumită porțiune a locului de joacă. Copiii au fost îndrumați să observe cum arată părculețul înainte și după operațiunea desfășurată de ei. De asemenea, au fost îndemnați să remarce ce tipuri de deșeuri pot fi găsite într-un loc destinat în primul rând jocului copiilor.

Discuțiile de final, desfășurate chiar la fața locului, cu fețele copiilor strălucind de mândrie pentru rezultatul obținut, au fost cele care au punctat câteva din aspectele relevante. Prin scurta inventariere a tipurilor de ambalaje colectate: **PET-uri de suc, ambalaje de snacks-uri, de dulciuri, cutii de bere, hârtii**, s-a ajuns la concluzia că persoanele „vinovate” de aspectul neplăcut al parcului sunt copii sau adulți care cumpără aceleași produse ca și ei, deci oameni obișnuiți. Întrebați ce cred ei despre aceste persoane și care cred că sunt motivele pentru care aruncă la întâmplare aceste ambalaje, copiii s-au arătat foarte indignați de aceste comportamente. Discuțiile puțin înfierbântate s-au domolit treptat și au lăsat loc unor păreri mai îngăduitoare: copiii și oamenii mari aruncă ambalaje din nepăsare, neglijență, lene sau pur și simplu pentru că nimeni nu le-a spus că este un comportament necivilizat sau iresponsabil. Copiii au continuat discuția dând exemple de locuri în care au observat neglijență față de mediu: **la ieșirile la iarbă verde sau la pădure, pe malurile apelor**. Au recunoscut chiar că nu s-au mai gândit vreodată la ceea ce se întâmplă cu ambalajele pe care și ei sau părinții lor le-au lăsat în natură cu asemenea ocazii. Concluzia generală a fost însă clară: ambalajele nu se lasă în urmă, ci se adună într-un sac menajer sau pungă de plastic și se aruncă doar în locurile anume destinate. Copiii și-au propus chiar ca, la următoarea ieșire în natură cu părinții, să își asume responsabilitatea de a aduna deșeurile și a lăsa în urmă un loc curat.

Vizita în parc a continuat cu o scurtă plimbare pe alei, în cadrul căreia copiii au fost ghidați prin observația dirijată să remarce schimbările din natură o dată cu încălzirea vremii: apariția mugurilor și a primelor frunze în copaci, incolțirea ierbii și primele flori de primăvară, dar și atmosfera specifică parcului, unde zgomotul de mașini care se aude pe străzi e înlocuit de ciripitul păsărelelor. Întrebați de ce le place să vină în parc, copiii au răspuns „pentru joacă și recreere”, iar discuția a atins nevoia adulților și a copiilor de a se recrea după muncă sau școală și alternativa pe care o reprezintă plimbarea în parc la statul pe calculator sau la televizor.

Activitatea extracurriculară și-a făcut auzit ecoul și în sala de clasă, unde următoarea oră de citire/lectură a fost destinată scrierii unei scurte compuneri în care copiii să își imagineze ce mesaje convingătoare ar putea fi afișate în locul de joacă sau în parc, astfel încât oamenii care trec pe acolo să nu mai arunce ambalaje pe jos, ci în coșurile de gunoi.

În felul acesta, o activitate extracurriculară relativ simplu de realizat permite atingerea unor obiective multiple de educare a copilului, mergând de la cunoașterea valorilor ecologice, la promovarea unui stil de viață sănătos, în care plimbărilor în aer liber să li se recunoască valoarea recreativă, și ajungând până la cultivarea creativității copilului prin compuneri pe subiecte actuale și cu aplicabilitate în viața de zi cu zi.

Folosirea exercițiului gramatical în consolidarea cunoștințelor de la clasa a patra

Înv. Elena Gulei
Școala „Miron Costin” Suceava

Cultivarea limbii se înscrie astăzi pe coordonatele majore ale preocupărilor civilizate. A învăța elevii să vorbească și să scrie corect în limba română este o datorie de onoare a școlii și un act de cultură cu profunde rezonanțe sociale și patriotice. Pentru ca elevii să posede priceperi și deprinderi temeinice de folosire corectă a limbii, atât în comunicarea orală cât și în cea scrisă, ei trebuie puși în situația de a observa, de a analiza, de a motiva și de a aplica faptele de limbă.

Între metodele bazate pe acțiune autentică și eficientă, „metoda exercițiului” are, fără îndoială un rol important și un specific în însușirea, aprofundarea și fixarea cunoștințelor gramaticale, dar și în dezvoltarea abilităților creative ale elevilor. Calea principală de formare a deprinderilor de utilizare corectă a limbii prin studiul gramaticii este exercițiul. Acesta este valorificat în orele de comunicare tocmai pentru formarea deprinderilor, algoritmilor, prin repetarea conștientă și variată de operații, acțiuni în toate etapele învățării, dar mai ales în perioada recapitulării și consolidării cunoștințelor.

În orele de comunicare se poate folosi o gamă variată de exerciții gramaticale care, după etapa învățării, pot fi: introductive, de dobândire, de reactualizare, fixare și consolidare a cunoștințelor referitoare la părțile de vorbire și părțile de propoziție. În etapa recapitulării cunoștințelor se poate folosi o diversitate de exerciții gramaticale care, în funcție de operațiile implicate, pot fi: exerciții de recunoaștere, exerciții creative sau exerciții combinate.

Exercițiile de identificare asigură o consolidare temeinică a noțiunilor însușite teoretic. În funcție de sarcina de lucru se disting următoarele tipuri de exerciții de recunoaștere:

a) Exerciții de identificare simplă: 1. *Subliniați substantivele din următoarea propoziție: „Vântul scăpat de sub controlul naturii, bate cu o furie oarbă peste sat.”* 2. *Identificați părțile de propoziție din e-nunțul: „Copiii culeg din poiană flori multicolore.”*

b) Exerciții de identificare și analiză: 1. *Subliniați părțile de propoziție învățate, apoi analizați-le: „Mirosul parfumat al florilor pătrunde în casă.”* 2. *Analizați sintactic și morfologic cuvintele propoziției, apoi faceți schema ei: „Crenguțele înflorite de măr se leagănă în aer sub bătaia vântului.”*

c) Exerciții de identificare și grupare: 1. *Grupați pe coloane părțile de vorbire învățate din primul fragment al textului „O poveste cu tâlc”.* 2. *Deosebiți predicatele verbale de cele nominale pe două coloane: „Ion este în pădure. El este fricos din fire. Merge cu teamă. Pădurea este liniștită. O veveriță este pe o creangă. Băiatul privește în jur. Drumul este drept. Satul este de parte.”*

d) Exerciții de identificare și motivare: 1. *Precizați de ce s-au scris cu majusculă substantivele din textul „Pe Argeș în jos...” de Alexandru Vlahuță.* 2. *Motivați scrierea ortogramelor în fragmentul „Amin-tiri din copilărie” de Ion Creangă din manual.*

e) Exerciții de identificare și separare: 1. *Alegeți adjectivele din următorul șir de cuvinte: bucurios, bunătate, rece, frică, galben, bucurie, fricos, încălzește, frumuse-țe,*

ușor, senin. 2. Stabiliți funcția sin-tactică a substantivului „băiat” în propozițiile: „Băiatul e liniștit.” „Mama are un băiat.” „Alin e un băiat.” „Cărțile băiatului sunt îngrijite.” „Băiatului I-au adus un cadou.” „Bunica conduce băiatul.” „Mașina este a băiatului.” „Băiete, scrie tema!”

Exercițiile de creație se caracterizează prin varietate, suscită interesul pentru acțiune, creează dis-ponibilitate pentru efectuarea acțiunii, mențin atenția și previn astfel monotonia și apariția plictiselii. E-xercițiile creatoare pot fi: de modificare, de completare, de exemplificare, povestiri și compuneri grama-ticale. Iată câteva din aceste exerciții:

a) **Exerciții de modificare a formei:** 1. Treceți substantivele următoare la numărul plural: „copil”, „stea”, „stilou”. 2. Scrieți forma de plural a expresiilor: „iarbă moale”, „elev silitor”, „ceas exact”.

3. Formați substantive pornind de la adjectivele: „românesc”, „cuminte”, „argintie”.

b) **Exerciții de modificare prin înlocuire:** 1. Înlocuiți cuvântul subliniat cu altul cu același înțeles: „Mircea cel Bătrân i-a bătut pe turci la Rovine.”; „Mircea s-a bătut cu turcii.”; „Orologiul bate miezul nopții.”

c) **Exerciții de completare:** 1. Scrieți în locul punctelor, adjectivele potrivite: „Lacul își tremură undele la adiere a vântului. O barcăera la mal. Nuferi șistrăluceau în lumina 2. Găsiți attribute pentru substantivele din propozițiile: „Seara se lasă peste orașul Luna apare pe cer. Stelele își aprind lumini. 3. Dezvoltați următoarele enunțuri adăugând complemente: „Alina a scris Vine Alin Copiii se joacă cu Azor latră

d) **Exerciții de transformare:** 1. Transformați propozițiile în propoziții dezvoltate: „Soarele a răsărit. Omul ocrotește Elevul scrie 2. Continuați lista transformărilor: substantiv → adjectiv: „școlar” - „școlăresc”; „copil” -; adjectiv - substantiv: „auriu” -.....; „liniștit” -.....; verb - substantiv: „mănânc” -.....; „ocrotesc” -

e. **Exerciții de exemplificare:** 1. Alcătuiți propoziții în care cuvântul „nouă” să fie pe rând numeral, pronume și adjectiv.

3. Compuneți propoziții în care cuvântul „floare” să fie, pe rând, subiect, atribut, complement și nume predicativ. 4. Alcătuiți propoziții dezvoltate formate din șapte cuvinte. 2. Scrieți propoziții după schemele: S. A. P. C. A. C. P. S. A. A.

s. a. v. s. a. s. v. s. a. a.

f. **Compunerile gramaticale** reprezintă o formă aparte, superioară, a exercițiilor creatoare, care nu sunt altceva decât o sinteză a celorlalte exerciții. În alcătuirea lor, elevii trebuie să respecte una, două sau chiar trei sarcini legate de formele gramaticale studiate la clasă sau de cunoștințele despre limbă însușite.

1. Alcătuiți o compunere gramaticală cu ajutorul verbelor: „s-au dus”, „au văzut”, „fugea”, „au răs”, „vor lua”, „se vor distra”, „vor povesti”, „vor scrie”. 2. Alegeți șase adjective și alcătuiți cu ele un text. 3. Alcătuiți o compunere în care să folosiți două subiecte multiple și două predicate nominale. Dați-i un titlu potrivit. 4. Compuneți un text cu titlul „Dimineața” în care să folosiți cel puțin zece atri-bute. 5. Scrieți o compunere gramaticală cu titlul „Câinele și pisica”. Subliniați complementele.

Exercițiile combinate pun elevii în situația de a realiza asociații între cunoștințe, analize, compa-rații, intuire de noi relații, sinteze, încercări succesive, inducții, deprinderi

de studiu independent. Aceste tipuri de exerciții au un grad sporit de dificultate și de aceea le-am folosit, de regulă, după ce elevii aveau bine consolidate cunoștințele gramaticale și deprinderile de a opera cu acestea. Practic, exercițiile de acest gen combină tipurile anterioare de exerciții și pot fi clasificate în patru categorii:

a) Exerciții de identificare și separare: 1. *Selectați din lecția de citire „Vara cea luminoasă” substantive însoțite de adjective și integrați-le în noi enunțuri.* 2. *Alegeți din lecțiile de citire cinci atribute. Alcătuiți cu fiecare câte o propoziție.* 3. *Alcătuiți o propoziție care să aibă predicat nominal iar subiectul să fie exprimat prin pronume personal, persoana a II-a, numărul singular.*

b) Exerciții de exemplificare și modelare i: 1. *Alcătuiți propoziții în care să existe două substantive la numărul singular cu funcții diferite. Rescrieți propoziția cu substantivele la numărul plural.* 2. *Scrieți câte o propoziție în care substantivul „câmpie” să fie: subiect, atribut, complement și nume predicativ. Treceți propozițiile la numărul plural.*

c) Exerciții de completare și modelare: 1. *Completați propozițiile următoare, astfel încât cuvintele date să fie subiecte: „Bătrânul / bătrânul / bătrânul. Rescrieți propozițiile trecând substantivul prin care este exprimat subiectul la genul feminin.*

d) Exerciții de exemplificare și justificare: 1. *Scrieți o propoziție dezvoltată. Analiza sintactic și morfolologic cuvintele propoziției.* 2. *Alcătuiți un dialog în care să folosiți cel puțin trei predicate verbale și două nominale. Faceți schema relațională a propozițiilor din text.* 3. *Compuneți un text cu titlul „Clasa noastră” care să conțină cel puțin trei propoziții dezvoltate (cel mult cinci). Realizați schema liniară a propozițiilor din text folosind simboluri.*

Am compus și utilizat la clasă întreaga gamă de exerciții enumerate pentru a înarma elevii cu capacitatea de a se exprima corect, atât oral cât și scris. Pe baza exercițiilor, riguros identificate și proiectate, învățarea devine mai economică, mai rapidă, sunt favorizate capacitățile de transfer și de aplicare creativă.

Consider că un bun învățător trebuie să dea dovadă de măiestrie și creativitate în crearea, selectarea și aplicarea exercițiilor gramaticale în vederea dezvoltării capacității elevilor de a opera cu cunoștințele însușite și implicit de a-i determina pe aceștia să aibă o exprimare, orală și scrisă, cât mai corectă.

Bibliografie:

Joița, Elena - „Didactica aplicată”, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1994;
Matei, Constantin Nicolae - „Educația capacităților creatoare în ciclul primar”, E. D. P., București, 1991; Ozun, Nicoleta - „Exerciții de creație”, Editura „Gheorghe Cârțu Ale

Există continuitate între clasa a patra și clasa a cincea?

Înv. Sorina Ghiurcă, Înv. Viorica Enache
Școala Lespezi, com. Gîrleni,
Jud. Bacău

„Într-un petec de grădină arunci sămânța plantei și te interesezi de florile ce ies. Și să rămâi rece la înflorirea sufletească a elevilor tăi?”

(Titu Maiorescu)

Mă aflu la final de clasa a patra. Elevi silitori, conștiincioși, foarte creativi și săritori. I-am modelat cu grijă și cu multă trudă. Este un colectiv unit, în care spiritul de echipă este foarte solid clădit. Voi regreta plecarea lor. M-am străduit să pun baza bună instrucției și educației acestei generații. Am avut cu cine lucra, nu „am tras de ei” dimpotrivă, au dorit mereu să știe mai mult, să se autodepășească.

Activitățile de proiect, activitățile extracurriculare au fost foarte îndrăgite, am aplicat metodele moderne încă din primul an de școală primară, obișnuindu-i cu un stil nou de lucru, am folosit toate resursele lor creative realizând frumoase activități împreună, cu costuri materiale minime. Am încercat să dau tot ce am știu eu, să fac totul bine, iar acum, mai sunt doar câteva luni, până la ultima zi de școală. Nu-mi vine să cred cât de repede au trecut anii, regret că nu m-am apropiat mai mult de ei, că sunt atâtea care aș fi putut să-i mai învăț ...

Mă gândesc la ceea ce-i așteaptă. Oare cum se vor descurca? Oare temelia clădită de mine a fost destul de solidă? Știu că încep să se transforme fizic și psihic, dar oare aceasta să fie cauza recalitrării unora în clasele V-VIII ? Știu din experiențe trecute că verigile lanțului încep a ceda. Undeva se produce o ruptură. Ei devin , din elevii docili și conștiincioși, dezordonați , impertinenți și chiar superficiali.

Cred că una din cauzele principale ar fi și diferența stilului de muncă dintre învățători și profesori. Dacă aceștia ar continua cu același ritm, stil, mod de lucru, rezultatele ar fi satisfăcătoare. Elevii acum nu trebuie să facă față doar unui efort suplimentar de muncă, dar și să se adapteze la stiluri noi de predare-învățare chiar mod de notare, de măsurare a testărilor.

Astfel, colega de la clasa paralelă ar veni cu următoarele măsuri pentru ameliorarea situației elevilor de clasa a cincea:

- stabilirea dirigintelui clasei încă din semestrul al doilea al clasei a patra;

- coordonarea activității de profesori care vor preda la clasa a cincea;

ÎNVĂȚĂTORUL CLASEI A PATRA:

- lecțiile de istorie, geografie, să fie predate numai cu ajutorul planului scris pe tablă, elevii să fie scoși la hartă, să li se justifice calificativul acordat;

- se vor stabili lucrările scrise pentru semestrul al doilea al clasei a patra și se vor corecta și de profesori;

- se va face prezentarea clasei , pentru profesori , înainte ca aceștia să înceapă clasa a cincea;

- va invita profesori să țină lecții, se va discuta cu elevii, impresiile lăsate;

-va realiza o caracterizare a colectivului de elevi și a fiecarui elev în parte , care va fi adusă la cunoștința dirigintelui;

DIRIGINTELE VIITOAREI CLASE:

- va participa la unele lecții și la ultima sedință cu părinții;
- va iniția colectivul de profesori care vor predă la clasă să țină lecții din programa de clasa a patra;
- va invita învățătorul la prima ședință cu părinții, va menține legătura cu fostul învățător;
- va discuta cu elevii despre greutățile pe care le întâmpină elevii la unele materii, va discuta cu profesorii;

CONDUCEREA ȘCOLII:

- va păstra pe cât posibil vechile colective de elevi;
- va acorda o atenție deosebită realizării orarului pentru clasa a cincea;

În speranța că aceste obiective vor fi realizate de întreaga echipă a școlii, elevii , în număr de optsprezece, se vor integra cu succes în prima clasă de gimnaziu, vor face din aceasta un nou drum spre cunoaștere și spre instruire, profesorii care vor predă la clasă vor continua munca depusă de noi în acești patru ani obținând cel puțin aceleași satisfacții și realizări cu acești copii minunați. Le vom duce lipsa, deoarece am fost o frumoasă familie bucurându-ne pentru realizările noastre, întristându-ne pentru neajunsuri sau pentru eșecuri.

Să nu uita domnii profesori că numai cu muncă susținută zi de zi , timp de patru ani și din partea noastră și din partea elevilor, am încheiat un colectiv frumos, proiecte îndrăznețe, duse la bun sfârșit.

„Școala este singura cale pentru înălțarea unei societăți omenești în orice fază s-ar afla, iar munca, departe de a fi numai o datorie a celor săraci, e însușirea fundamentală a omului.”(Simion Mehedinți)

„ Delicvența juvenilă, modalități de prevenire și combatere“

Înv. Gabor Ramona Adi
Școala cu clasele I – VIII Lespezi, com. Girleni
JUD. Bacău

MOTTO :

„ Semenii fapte și culegi deprinderi , semenii deprinderi și culegi un caracter , semenii caracter și culegi un destin”.

**SPUNE NU ! – DUȘMANILOR CARE ȚINTESC FĂRĂ GREȘALĂ :
ALCOOLUL ,TUTUNUL ȘI VIOLENȚĂ**

Cea mai de preț bogăție a unei țări sunt copiii.

Copilul nu se naște rău .Ceea ce devine el la un moment dat este și rezultatul mediului familial și social în care trăim , al modului în care a fost iubit sau a fost lăsat să iubească .

Deligvența juvenilă – Acest termen desemnează asamblul abaterilor și încălcărilor de noreme sociale , sancționate juditic , săvârșite de minorii de până la 18 ani .

INDICATORI PRIVIND ÎNCLINAREA SPRE DELICVENȚĂ A COPIILOR

- absentează frecvent de la școală ;atitudine diferentă față de școală ;
- atitudine rebelă față de autoritățile școlare și reprezentanții ordinii ;
- reacții disproporționate față de diferite situații și față de colegi ;
- tendința de a se asocia cu elemente depravate ;utilizarea precoce a unui limbaj obscen și violent ;minciuni și furturi frecvente , chiar înainte de vârsta de 9 ani ;
- preocupări sexuale precoce ;<< consum >> de literatură pornografică ;
- vizionarea foarte frecvent a filmelor cu conținut necorespunzător , din punct de vedere educativ.

VIOLENȚA

Formele pe care le capătă violența juvenilă sunt foarte variate , de la simpla violență verbală până la violența fizică gravă și tâlhării.

Violența se manifestă fie ca un mecanism de apărare , fie ca o obișnuință.

Mulți dintre minorii care săvârșesc infracțiuni nu sunt conștienți de răspunderea pe care o au în fața legii atunci când o încalcă.

Violența naște violență ! La acțiuni violente nu trebuie să răspunzi cu agresivitate dacă nu vrei să continui actul de violență .

Problemele se rezolvă mult mai repede și mai bine prin comunicare decât prin conflict și agresivitate.

Violența învățată în familie sau în grupul unde copilul își petrece timpul liber este sursă a violenței .

Violența verbală naște violența fizică. Ambele pot avea efecte negative iremediabile atât pentru victimă, cât și pentru agresor.

Putem să se folosim energia negativă prin activități sportive , prin participare la competiții sau prin acte creative.

Un copil care are energie este un copil sănătos . Consumarea energiei prin violență poate duce la pierderea sănătății.

Violența în jurul nostru este și problema noastră . Când iei atitudine și spui NU violenței te pretejezi pe tine însuși .

Banii, bunurile și alte obiecte de valoare purtate asupra copilului pot transforma elevii în potențiale victime.

Pentru a rezolva orice problemă, un om inteligent își folosește mintea și nu pumnii.

Deci , fii inteligent , NU fi violent !

MANIFESTUL NON – VIOLENȚEI

Îi voi trata cu respect pe cei din jurul meu.

Voi răspunde pentru faptele mele.

Nu voi tolera amenințările / intimidările .

Voi anunța părinții / profesorii atunci când am o problemă .

Știu cum să reacționez atunci când mă confrunt cu un coleg ostil / agresiv.

Știu că orice lovitură poate avea urmări nrbănuite.
Nu voi accepta ca un coleg să fi bătut sau umilit .
Nu voi întoarce spatele unui coleg care are nevoie de ajutorul meu .
Sunt conștient că problema nu dispare închizând ochii .
Stiu că nimeni nu are dreptul să lovească un elev , pentru că există și alte măsuri disciplinare.
Dar fiind faptul că un copil se naște fără „păcate” , înseamnă că suntem cu toții

Maxime

responsabili pentru ce avem acum în școli, fie și pentru faptul că suntem consumatori înrăiți de senzațional ieftin .

Inițiativa este copilul acțiunii

- ***Copiii care simt nevoia să se joace la lecții, nu se joacă suficient în afara acestora.***
- ***Profesorul dă elevilor note cu duiumul , aceștia îi acordă o singură notă, pe viață.***
- ***E preferabil să fii criticat de cel care știe mai mult decât să fii lăudat de unul care știe mai puțin decât tine.***
- ***Titlul nu acoperă un om în măsura în care omul poate acoperi un titlu.***
- ***Când profesorul conduce elevii sunt două șanse:sau îi conduce bine sau defectuos, când elevii conduc profesorul, șansa e unică: eșecul.***
- ***Dirigintele care afirmă că în clasa sa nu are „cazuri”-iată marele caz!***
- ***Ne temem de inspector și nu ne pasă de elevi, ignorând faptul că reputația ne-o stabilesc elevii.***
- ***Clasa în care linia vieții nu se întretaie cu a școlii, devine seră.***
- ***Copiii gândesc cu inima și simt cu mintea.***
- ***Dirigenția este obiectul la care notele nu le primesc elevii, ci profesorul.***

Modalități de cunoaștere și cultivare a aptitudinilor creative ale elevilor

**Înv:Popescu Larisa
Școala cu cl. I VIII , Corbeni,
Com. Rotunda , jud. Argeș**

„Progresul omenirii nu este posibil fără activitatea creatoare, teoretică sau practică, a oamenilor. Din acest motiv este firesc ca activitatea creatoare să fie considerată ca forma cea mai înaltă a activității omenești”.

(Alex. Roșca – „Creativitatea”)

La orice om normal creativitatea poate fi mai mult sau mai puțin dezvoltată. Dacă un elev a descoperit prin propriile lui eforturi de observație, de imaginație și gândire, o însușire mai puțin vizibilă a unui obiect, un aspect al unui fenomen sau proces, dacă a găsit o soluție nouă a unei probleme, ori a redactat o compunere într-un mod personal,

original sub aspectul conținutului și al formei, toate aceste activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale elevilor care se cer stimulate și dirijate.

Indiferent de domeniul de activitate, **creativitatea**, ca proces, se asociază cu **noutatea**, cu **originalitatea** și se bazează pe combinarea și recombinația vechilor imagini, idei, într-o formă inedită de sinteză, în strânsă legătură cu capacitatea imaginativă a individului. Îmbinarea armonioasă a gândirii logice, stringente, cu **imaginația creatoare**, liberă de îngrădirile obișnuinței, reprezintă o condiție a obținerii unor rezultate originale în activitatea pe care o desfășurăm.

Analizând mai în detaliu problematica vastă a educării creativității elevilor în cadrul procesului instructiv-educativ, se poate constata că lumea inepuizabilă a traseelor curriculare opționale oferă cele mai interesante și eficiente modalități de abordare și resurse de realizare.

Scopul acestor activități este acela de a demonstra că un produs, un rezultat al activității este cu atât mai valoros, mai important, cu cât acesta este obținut pe inteligența dominantă, în cadrul unui grup. Astfel, timpul de rezolvare este mai scurt, calitatea „produsului” dovedește mai mult talent / abilitate, cu mai multă atenție pentru detaliu, folosește la maximum cunoștințele elevilor, demonstrează o mai mare creativitate și diminuează stressul, datorită creșterii nivelului motivațional, elevul făcând ceea ce trebuie pe calea care i se pare lui mai accesibilă. Este de reținut faptul că profilul de inteligență **nu se stabilește prin aplicarea unui test**. Sunt necesare multe observări ale comportamentelor copiilor pentru a ne da seama care le sunt activitățile mai comode, ce coduri de exprimare folosesc cu precădere și care sunt acelea pe care le evită. În acest scop, metoda experiențială poate releva cărui tip de inteligență aparține fiecare individ.

Educarea creativității constituie de asemenea un proces complex, dar și continuu ce se realizează pe tot parcursul anilor de școală ținând cont de toți factorii cognitivi, caracteriali și sociali.

Ținând cont de particularitățile de vârstă ale elevilor claselor I-IV, de faptul că lucrăm în învățământul de masă, datoria noastră constă în a descoperi potențialul creator al fiecărui elev, oricât de mic ar fi el, și de a-l dezvolta pe diferite căi.

Modalitățile de cunoaștere a aptitudinilor creatoare ale elevilor sunt multiple și ele țin, în mare măsură, de puterea de creativitate a fiecărui educator în ceea ce privește proiectarea și desfășurarea activității didactice.

Deoarece bogăția unui popor constă în muncă și creativitate, nu avem numai datoria de a cunoaște potențialul creativ al elevilor, ci mai ales pe aceea de a dezvolta capacitățile lor creative. Cunoașterea gradului de inteligență și imaginație a fiecărui elev este deosebit de importantă pentru folosirea metodelor adecvate, care să permită individualizarea învățământului și să conducă la dezvoltarea capacităților creative.

Dacă prin dăruire profesională învățătorul reușește să creeze atmosfera de muncă, să trezească interesul față de cunoaștere, să educe spiritul de grup și disciplina muncii, să trezească curiozitatea elevilor, aceștia vor căpăta încrederea în forțele proprii și prin intuiție și ingeniozitate vor arăta ce gândesc. Putem spune deci că alături de factorii caracteriali, un rol deosebit îl au factorii afectiv-emoțional.

Cercetările au demonstrat că randamentul școlar nu reflectă fidel nivelul de creativitate al elevului. De aceea educatorul trebuie să cunoască prin diferite mijloace trăsăturile comportamentului creator. Olimpiadele școlare, concursurile, testele de

investigare, aprecierile profesorilor și ale colegilor sunt câteva din căile ce duc la descoperirea fluidității și flexibilității gândirii.

Având în vedere că bazele întregului edificiu al învățământului se pun în clasele I-IV, învățătorul trebuie să îmbine armonios metodele tradiționale cu noile procedee în proiectarea și desfășurarea unei lecții active.

Pentru realizarea acestui deziderat sunt necesare următoarele:

1. Înlocuirea treptată a verificării orale cu o muncă efectivă pentru fiecare elev;
2. Restrângerea predării, ori de câte ori este posibil, la minim esențial de 10-15 minute;
3. Creșterea ponderii activității de învățare sau de muncă independentă a elevilor cu până la 50% din timpul unei lecții; elevii să lucreze efectiv, individual sau pe grupe, o parte cât mai mare a timpului afectat lecției;
4. Rezolvarea dificultăților apărute în activitatea elevilor prin posibilitatea acestora de a se adresa unii altora sau învățătorului; să sporească simțitor numărul întrebărilor pe care elevii le pun;
5. Raționalizarea muncii independente în clasă – să lucreze cu atenție concentrată, rapid, intens;
6. Intervenția învățătorului să fie gândită din timp;
7. Relația învățător-elev trebuie să fie una modernă: de cooperare, colaborare, respect reciproc;

Este necesar deci ca elevii să fie instruiți în mod sistematic, predarea să ia pe cât posibil forma unor explicații lămuritoare, să se folosească exerciții de muncă independentă pentru dobândirea, fixarea și aplicarea cunoștințelor, lecția să aibă o structură elastică, temele pentru acasă să fie încercate în clasă.

Inteligență și creativitate presupune apariția unor noi posibilități de lucru atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Acceptând astăzi că orice copil este creativ în mod natural, așteptând doar condiții prielnice de manifestare, atenția cadrelor didactice trebuie să se îndrepte spre educarea componentei noncognitive a creativității. În condițiile aplicării sistematice a antrenamentului creativ, se produce o creștere a parametrilor gândirii creatoare

„Creativitatea este o floare atât de delicată, încât elogiul o face să înflorească, în timp ce descurajarea o înăbușă, adesea, chiar înainte de a se transforma în floare” (A. Obson). Deoarece stilul de muncă al învățătorului este hotărâtor, materialele selectate trebuie să surprindă stările de încordare ale elevilor, activând puterile lor creatoare, încurajând dialogul elev-elev și activitatea independentă.

Bibliografie

1. ***: Tribuna învățământului, Nr. 488, iunie 1999, Nr. 624-625/4-20 ianuarie 2002, Nr. 572-573/15-21 ianuarie 2001
2. Tiberiu Kulcsár: Factorii psihologici ai reușitei școlare, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, pag. 37;
3. Ioan Cerghit, Vasile Bunescu, Elvira Crețu: Pedagogie școlară, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982, pag. 15;

Educația ecologică a micilor școlari și preșcolari

Înv. Moise Ionela – Școala cu clasele I-IV
Vieru, loc. Vieru, jud. Giurgiu

MOTTO: „Păstrează nealterat mediul în care trăiești și sufletul ți se va înfrumuseța”

Mediul înconjurător ne asigură condițiile necesare vieții. Ocrotirea mediului este o problemă mondială și, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-și asume această responsabilitate.

Încă de la apariția omului pe Pământ, natura l-a protejat, oferindu-i necesarul existenței, fiindu-i prietenă. Gândindu-mă că prietenia este legătura care-i unește pe oameni, atunci trebuie să înțelegem că omul trebuie să manifeste dragoste și respect pentru natură.

Mediul înconjurător este, după cum se știe, un sistem și ca orice sistem are o anumită organizare, structură, funcție și funcționare care asigură viața omului și dezvoltarea civilizațiilor. Ansamblul format din totalitatea viețuitoarelor de pe Pământ și mediul lor de viață – apa, aerul și solul – reprezintă **ecosfera**, care altfel spus reprezintă „**casa vieții**” pe Pământ.

Orice viețuitoare, pentru a putea trăi pe Pământ, trebuie să se încadreze în ecosferă, căci altfel piere. Amenințarea mediului e un semn că legătura dintre viață și mediul ei a început să se macine. Pe măsură ce legăturile dintre o vietate și alta, ca și dintre toate vietățile și mediul lor de viață încep să se surpe, echilibrul în natură începe să cedeze și pe alocuri să dispară. Pentru a supraviețui, oamenii au nevoie de o existență stabilă în mediul lor adecvat.

Natura îl cheamă și îl primește pe om în mijlocul ei ca pe un adevărat prieten, mângâindu-l cu frumusețile ei atât în momentele de fericire cât și în cele de restriște și jale.

Contactul cu natura fructifică puterea creatoare, lărgeste orizontul de cunoaștere al elevului, determină o confruntare și evaluare a modului său de a gândi în fața unor realități, crește experiența de viață și intensifică trăirile afective.

Ocrotirea naturii începe cu mușcata din fereastră, pisicuța, câțelul sau pasărea în care nu trebuie să ochim cu praștia sau să aruncăm cu piatra ci trebuie să le îngrijim și să le ocrotim.

Elevii dobândesc în școală cunoștințele, priceperile, atitudinile, motivația de a acționa, atât individual cât și în colectiv, la cunoașterea și ocrotirea mediului înconjurător.

În școală, toate obiectele de învățământ îl ajută pe elev să capete competența necesară pentru:

- ❖ a înțelege că omul este inseparabil de mediul său și că, mai devreme sau mai târziu, efectele negative ale acțiunilor sale se răsfrâng asupra sa;
- ❖ a obține cunoștințele de bază necesare înțelegerii și soluționării problemelor mediului său apropiat;

- ❖ a dezvolta instrumentele de analiză, reflecție și acțiune pentru a înțelege, preveni și corecta neajunsurile provocate mediului;
- ❖ a judeca corect responsabilitățile individuale și colective și a se angaja în obținerea cooperării pe linia rezolvării unor probleme de mediu.

Dobândirea acestor competențe de către elevi în școală mi se pare firească deoarece această instituție are specialiștii necesari acestui tip de educație. Pe această cale se va putea ajunge la realizarea interesului național – protejarea mediului, cu tot ce are mai valoros, pentru reușita principiului „dezvoltării durabile”.

Este firesc ca școala să rămână un partener de bază în efortul general de înfăptuire a protecției mediului înconjurător.

Proiectul educațional „**Natura, locul unde mă simt fericit**” își propune ca elevii, preșcolarii, părinții și cadrele didactice să înțeleagă și să accepte că, oricâtă matematică, fizică, chimie ar ști un copil, orice talent economic și spirit de inițiativă ar avea, toate devin inoperabile și inutile dacă trăim o viață precară într-un mediu alterat, sau dacă ne sufocăm progresiv într-un mediu căruia nu mai avem ce-i face.

În cadrul proiectului educațional „**Natura, locul unde mă simt fericit**” vom desfășura cu elevii claselor I-III de la Școala cu clasele I-IV Vieru, jud Giurgiu, elevii clasei a IV-a, Școala cu clasele I-VIII nr. 2 „Mircea cel Bătrân” Giurgiu, preșcolarii de la Grădinița cu program prelungit nr. 2, Giurgiu și Grădinița cu program normal nr. 3 Giurgiu mai multe activități:

- vom planta pomi și vom amenaja un „colț de rai” cu flori multicolore în curțile grădinițelor și a școlilor;
- activități interdisciplinare-diversitatea animalelor(științe)- avem nevoie de plante și animale (civică);
- teme de creație la alegere: „Simfonia florilor”; „Gândurile mele despre pădure”; „Natura văzută prin ochii de copil”(posibile titluri, dar nu obligatorii);
- concursuri:”Întâlnirea dintre imaginație și realitate”(expoziție de desene și fotografii),”Și nouă ne pasă”(recital de versuri si expoziție de material didactic), „Câte-o mică ghicitoare despre necuvântătoare”(Lb. română);
- ecologizarea unui parc din județul Giurgiu(întâlnire cu reprezentanți ai A.P.M. Giurgiu);
- excursie la Grădina botanică din București;

Natura a dăruit un uimitor de mare și variat număr din bogățiile sale .

Civilizația modernă, dezvoltată o dată cu industrializarea, s-a fondat pe ideea că omul este stăpânul suprem al naturii, de la care trebuie să smulgă maximum de foloase .

Astfel au fost date uitării milenii de conviețuire armonioasă a omului cu mediul său natural și și-a făcut loc o mentalitate incorectă, tradusă în atitudini care mergeau de la indiferență până la agresiune inconștientă împotriva mediului.

Consecințele practicilor iresponsabile s-au acumulat treptat, treptat, ajungându-se cu deosebire în ultimele decenii, la conturarea unor previzibile dezastre ecologice .

Folosind abuziv sau nechibzuit, puterea pe care o are omul de a acționa asupra naturii poate provoca daune incalculabile planetei, ființelor care o populează și mediului în ansamblul său. Exemple de daune, de distrugere și de devastare provocate de om se

înmulțesc sub ochii noștri. Se constată niveluri periculoase de poluare a apei, a aerului, a pământului și a ființelor vii; perturbări profunde ale echilibrului ecologic al biosferei, distrugerea și epuizarea unor resurse de neînlocuit, în sfârșit grave deficiențe care afectează sănătatea fizică, mintală și socială a omului în mediul înconjurător creat de el și în special în mediul său de viață și de muncă .

În fiecare an, pe data de **5 iunie**, când se sărbătorește în toată lumea **ZIUA MEDIULUI**, discutăm problematica ecologică, subliniind importanța acțiunilor întreprinse pe plan local pentru protejarea naturii .

Ne aflăm într-un moment al istoriei în care trebuie să orientăm acțiunile noastre de educație a copiilor în direcția înțelegerii, apărării și îmbunătățirii mediului înconjurător pentru a crea, pentru noi și pentru generațiile viitoare, condiții de viață mai bune într-un mediu mai bine adaptat la nevoile și aspirațiile umanității .

Astfel, în cadrul orelor de cunoaștere a mediului, geografie, educație civică, noi, dascălii, putem realiza obiectivul principal de cultivare a interesului față de menținerea unui mediu natural echilibrat și propice vieții, a unui comportament favorabil ameliorării relațiilor dintre om și natură .

Particularitățile de vârstă ale elevilor din clasele I – IV și a preșcolarilor permit formarea și dezvoltarea conștiinței ecologice și a unui comportament adecvat. Întreaga activitate de educație în domeniul ocrotirii mediului ambiant am realizat-o prin lecții la toate obiectele de învățământ.

Participarea copiilor la aceste activități sporește eficiența demersului educațional, dat fiind

cunoscută marea disponibilitate a celor mici de a descoperi tot ceea ce le stârnește curiozitatea. Aceste activități își găsesc finalitatea în comportamentul copiilor care devin mai buni, mai sensibili față de mediul apropiat, mai protectori, disciplinați, responsabili, plini de inițiativă și prompti în ocrotirea a tot ce-i înconjoară.

Prin educație ecologică putem să cultivăm dragostea și interesul elevilor pentru lumea înconjurătoare, pentru protejarea mediului și a societății, putem să formăm atitudini de dezbatere față de cei ce încalcă normele de păstrare a igienei mediului, contribuim la activizarea vocabularului legat de termenii ecologici.

Îmbinând metodele tradiționale cu cele moderne, am încercat să pun copilul în situația de a cunoaște, a observa, a participa activ la tot ceea ce implică cunoașterea și protejarea mediului înconjurător, dar mai ales, menținerea acestuia cât mai sănătos.

Declarația de la Stockholm sintetizează întreaga problematică a mediului înconjurător astfel: „*Omul are un drept fundamental la libertate, la egalitate și la condiții de viață satisfăcătoare, într-un mediu înconjurător a cărui calitate să-i permită să trăiască în demnitate și bunăstare. El are datoria solemnă de a apăra și îmbunătăți mediul înconjurător pentru generațiile prezente și viitoare.*”

Resurse bibliografice:

Ion Drăgan, Pavel Petroman- „*Educația noastră cea de toate zilele*“, Editura EUROBIT, Timișoara 1992;

Împreună la munte și la mare **-un proiect educațional complex-**

Înv. Camelia Giurgiu,
Școala Generală nr. 6 Săcele

Totul a început cu propunerea colegei și prietenei mele, înv. Elena Râpea de a face parte dintr-un proiect de colaborare între școala noastră: Școala Generală nr. 6 Alexandru I. Lapedatu Săcele și școala din colectivul căreia făcea parte colega mea în urmă cu doi ani: Grupul Școlar Mahmudia , jud. Tulcea.

Propunerea mi s-a părut tentantă, mai ales că nu vizitasem niciodată acele meleaguri și nici Delta Dunării, despre care auzisem multe lucruri interesante. La proiect s-a alăturat și colega noastră Mirela Comăniță, profesor de istorie.

Nu știam foarte bine în ce mă implic. Nu știam cât de greu va fi !

Le-am spus și elevilor mei despre proiectul pe care doream să-l demarăm , iar ei au manifestat dorința de a se implica.

A urmat partea de așteptare pentru a vedea dacă proiectul de granturi a fost admis. Am răsuflat ușurate când am aflat rezultatul: proiectul fusese admis iar banii erau livrați în cont. Împreună cu colegele mele, am început să trimitem cereri de oferte pentru produsele pe care urma să le achiziționăm și pentru transport. După ce am întocmit o mulțime de acte, hârtii și hârtiuțe, dosare și dosărele, am făcut achizițiile și am contractat transportul pe uscat cu autocarul și pe apă cu vaporul.

Vacanța era deja pe sfârșite când am încheiat cu partea financiară a proiectului și am plecat în excursia propriu-zisă. Cu câteva zile înainte a avut loc o ședință de instruire la care au participat elevii implicați în proiect însoțiți de părinții lor. Ținând cont că elevii mei intrau în clasa a IV-a, m-am folosit de această excursie pentru a-i pregăti pentru înțelegerea cunoștințelor ce urmau a fi predate, excursia bazându-se pe relația dintre om și spațiul geografic, istoric și cultural și pe formarea atitudinilor pozitive față de menținerea unui mediu ecologic echilibrat, propice vieții.

Înarmați cu: carnețele pentru note, fișe de observații, creioane, culori, plase de fluturi, binocluri, busole, determinatoare, undițe, am pornit în mult așteptata “ expediție de cunoaștere”.

Eu am immortalizat prin fotografii fiecare moment important, colega mea, Mirela, a filmat evenimentele deosebite, iar Elena a înregistrat pe reportofon explicațiile specialiștilor și impresiile copiilor. Sarcinile elevilor au vizat cunoștințe din mai multe discipline de învățământ: geografie, științele naturii , istorie, religie , literatură, arte și cultură. Astfel elevii au observat și cercetat formele de relief, s-au orientat în teren după hartă cu busola, participând la un concurs demonstrativ de orientare turistică, dar folosindu-se și de punctele cardinale, mușchi de copac, soare.

Am observat și comparat flora și fauna din zonele de câmpie, deltă, mare, munte, din Peștera Dâmbovicioara, sub directă îndrumare a specialiștilor la proiect: d-l Eugen Petrescu, director zonal S.O.R. și d-l Szekely Levente, specialist în lepidoptere. Plantele colectate pe teren și insectele prinse constituie începutul unor ierbare și insectare individuale și colective.

S-au indentificat zonele poluate unde s-au desfășurat acțiuni de igienizare , atât pe malul Dunării, cât și la munte, în Poiana Angelescu.

Vizitele la muzee, cetăți , castele mănăstiri, șantieri arheologice, i-au apropiat pe copii de disciplina destul de abstractă pentru ei, istoria , și i-au făcut să înțeleagă mai lesne care este relația dintre om și spațiul istoric și geografic .

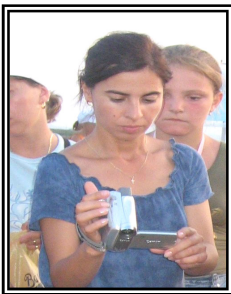
Județul Tulcea este o adevărată “arhivă istorică”, excelând prin numărul mare de vestigii arheologice din epoca geto-dacă și romană. Cetatea Halmyris pe care au vizitat-o este una din mărturiile de primă importanță pentru înțelegerea faptului că pământul dintre Dunăre și Mare a fost o străveche vatră geto-dacă și un prim leagăn al românizării.

Castelul Bran, aflat la granița dintre Țara Românească și Transilvania, pavază și scut de apărare în fața năvălitorilor străini, a fost de asemeni foarte important pentru istoria națională dar și interesant datorită aurei de mister dată de legendele lui Dracula. Deși mai recente, castelele Peleş și Pelișorul au lăsat o impresie copleșitoare atât invitaților noștri cât și elevilor din Săcele care nu le mai vizitaseră până atunci.

Deosebit de interesantă a fost ziua în care i-am condus pe copii să facă turul orașului Brașov, cu opriri la obiectivele istorice importante. Domnul Oltean, ghidul Primei Școli Românești ne-a captivat cu explicațiile despre prima tiparniță a diaconului Coresi și despre prima sală de clasă în care învățau copiii în urmă cu aproximativ 400 de ani. Cu toate acestea, pe lângă latura instructivă de care au beneficiat elevii, foarte importantă a fost și latura educativă. Elevii au legat prietenii puternice.

Greutățile de organizare de la începutul proiectului s-au estompat în fața bucuriei pe care am citit-o în ochii copiilor pentru că le-am oferit atâtea surprize.

Pe când o altă excursie, un alt proiect ?

A călători ?

Prof. Mirela Comăniță

Școala Generală nr. 6 Săcele

...pentru fiecare dintre noi acest termen înseamnă altceva . E greu de definit. Totul devine imparțial și subiectiv . De aceea cel mai important lucru este acela a accepta diferențele (de vedere).

Iată-mă „aruncată” într-o călătorie din care, vreau nu vreau , doresc să învăț eu ceva , să-i învăț pe alții câte ceva și împreună **să**

învățăm ori măcar să înțelegem diferențele care ne aseamănă.

Generosul proiect de granturi „Împreună la munte și în deltă”dupa ce a trecut de „furcile caudine”- ce bine !- ne-a pus în postura unor oameni care trebuie să lucreze mai mult și mai responsabil sau și mai mult și cu mai mult entuziasm ca până atunci. La treabă :....nu cred ca e cazul să intrăm în amănunte .

Ceea ce este important acum la final (...un sfârșit e un început ...spunea poetul G. Topârceanu) sunt relațiile de prietenie și experiența fiecărui participant la acest proiect . Multe s-au văzut , admirat , fotografiat , dar ceea ce este important este cu ce am rămas fiecare dintre noi în „ bagajul vieții”. Totul se poate contabiliza , raporta , evalua - dar cine poate spune ce a însemnat acest proiect pentru fiecare conștiință („știință...”) ? În vremurile noastre totul se contabilizează, fiecare bănuț trebuie justificat – e foarte firesc - dar nimeni nu contabilizează impresii , gânduri , trăiri . E greu ... Poate imposibil ... Poate aceste lucruri nepalpabile , și nu numai, dar care

au încărcătură sentimentală pentru fiecare sunt mai importante. Participanții la proiect au contabilizat cheltuielile făcute și, firește, și beneficiile. Mă întreb și poate întrebându-i acum la final care ar fi „semnul matematic” potrivit ce ar răspunde? Eu ca participant pot spune „+”.

Ce am învățat : - să fiu mai **tolerant**. Cred că în relațiile interumane acest lucru este **indispensabil**. Eu sunt eu – tu ești tu – ne acceptăm ori nu.

Culturi diferite, motivații diferite – e firesc – dar cum conviețuim? - Doar prin **toleranță**. Important e cum înțelegem acest termen.

Prof. Constantin Râpea,
Palatul Copiilor și Elevilor Brașov.

Văzând că soția mea, Elena Râpea, plecată din Mahmudia, județul Tulcea și stabilită acum în Brașov, făcea mereu referiri la elevii de „acolo” elevi din clasa a IV-a Step By Step de la Grupul Școlar Mahmudia, și elevii de „aici”, elevi din clasa a III-a B de la Școala Generală nr. 6 “Al. I. Lapedatu” din Săcele, ca menținea permanent legătura cu cei de departe, că cele două colective de elevi se cunoșteau și se salutau prin intermediul telefonului, i-am sugerat și am încurajat-o să se implice într-o acțiune de relaționare a celor două grupuri de elevi. Mi-a fost îmbrățișată propunerea. Astfel a luat naștere proiectul de parteneriat derulat din fonduri proprii în vara anului 2006. M-am implicat și eu activ în organizarea și derularea proiectului. Acest demers s-a transformat în actualul proiect „Împreună la munte și în deltă” eu devenind partener.

Din 1970 am început să organizez cu studenții și elevii excursii, expediții, tabere în diferite zone ale țării. Am ajuns să cunosc foarte multe regiuni dar în special zona de deltă unde am lucrat 7 ani și zona Brașovului, zonă în care locuiesc de 50 de ani.

Cu toată această experiență, niciodată nu am fost mai impresionat de implicarea sufletească a copiilor participanți. La despărțire - în Săcele – toți plângeau mai mult sau mai puțin vizibil.

I-am condus pe drumul de întoarcere pe cei din Mahmudia. S-a vorbit tot drumul despre cei rămași în Săcele, despre momentele petrecute împreună. Gazdele, copiii și părinții din Săcele, sunau mereu să se informeze cum se simt mahmudienii, unde au ajuns și să spună ce fac ei, că sunt în grupuri și povestesc despre cei plecați. Era o atmosferă încărcată; copiii conștientizau că **prezentul** devine **trecut**.

Nu am crezut niciodată că numai în două săptămâni niște copii și oameni mari se pot lega atât de mult. Sunt copii care stau în aceeași clasă 12 ani și nu se leagă atât de puternic. Aceasta demonstrează că natura relațiilor stabilite între participanții la proiect, găzduirea reciprocă, implicarea în familia gazdă, participarea la acțiuni diversificate, de la igienizare, cunoaștere, instruire, descoperire, până la distracție și nu mai puțin important atmosfera creată, au determinat sudarea relațiilor de prietenie. La plecarea mea din Mahmudia am fost asaltat de copii și părinți care doreau să transmită și să trimită diferite comisoane omologilor lor din Săcele.

M-a impresionat foarte mult buna colaborare și conlucrare cu un număr atât de mare de elevi – întotdeauna peste 50 - în acțiuni care prezentau o anumită doză de risc : scăldatul în Dunăre, în mare , drumeții pe munte , vizitarea peșterii, igienizări .

În urma acestei acțiuni am rămas cu o mulțime de prieteni : părinți , copii și profesori.

Bilanțuri...

Înv. Elena Râpea

Acum , la ceas de bilanț , cuvintele nu pot cuprinde tot ceea ce a însemnat activitatea dintr-o vară și mult după aceea .

Proiectul „Împreună la munte și în deltă “ a devenit un punct de referință pentru activitatea extracurriculară a celor două școli implicate : Școala Generală nr. 6 „Al. I.

Lapedatu “ Săcele - județul Brașov și Grupul Școlar Mahmudia – județul Tulcea. Prin generozitatea lui, proiectul a contribuit, pe de-o parte , la conturarea profilului de „familie implicată “ , familie cu dublu rol : acela de gazdă și de oaspete, iar pe de altă parte a responsabilizat cadre, copii, părinți , autorități locale, comunitatea locală.

De bun augur a fost cooptarea ca partener în proiect a domnului Szekely Levente , medic stomatolog în Săcele și entomolog, doctor în științe biologice , doctorat susținut cu teza „Fluturii din Delta Dunării “. Alături de d-l Levente au venit în deltă pentru studiul fluturilor și specialiști din Ungaria . Așa se face că povestea proiectului nostru a depășit granițele țării.

O altă colaborare interesantă a fost aceea cu d-l Eugen Petrescu , ardelean stabilit în deltă , specialist în ornitologie care ne-a însoțit pe teren oferindu-ne o multitudine de date despre păsări.

Mascota proiectului a fost cățelușa Delphi cea pe care am lăsat-o la Mahmudia și care s-a bucurat nespus când am revenit. Prietenă de joacă cu toți copiii ne-a însoțit peste tot generând bună dispoziție .

Vechii mei prieteni rămași acolo, „La o dunăre turcească /Cu șes verde de tutun / La mijloc de rau și bun “(Ion Barbu), chiar dacă nu au avut copii implicați în proiect , s-au mobilizat și , la sosirea noastră la Mahmudia , ne-au întâmpinat cu tradiționalul borș de pește. Prietenia este acolo unde sunt oameni de omenie...

Ceea ce m-a bucurat mult a fost ca investiția sufletească , volumul mare de muncă , zbaterile noastre ,ale echipei de proiect , s-au convertit în experiențe pozitive și emoții puternice pe care le-au trăit copiii pentru prima dată în viața lor și au contribuit la sudarea unor relații de prietenie adevărată . Încrederea a fost liantul dintre cadre și copii , dintre părinți și părinți , dintre cadre și cadre. M-a impresionat implicarea totală a parinților care s-au straduit la fel de mult atât în Săcele cât și în Mahmudia. Parinții din „familiile implicate “merită mulțumiri pentru strădania ridicată la rang de onoare .

Fiecare elev , cadru didactic și voluntar a achiziționat informații, a interiorizat valori , a adoptat atitudini ce au îmbogățit profilul lor spiritual.

Privind în urmă , pot spune **am realizat** ; privind în viitor sper să pot spune **vom continua**.

Dacă vrei...

Prof. Florin Bilan

Sunt directorul Școlii Generale nr. 6 „Alexandru I. Lapedatu “ din municipiul Săcele , prof. Bilan Florin . În această calitate pot să afirm că am avut prilejul să lucrez în școală cu niște cadre didactice bine intenționate , dornice de a face lucruri deosebite atât în folosul școlii cât , mai ales , în folosul copiilor care au fost beneficiari direcți ai acțiunilor.

Una dintre acestea s-a derulat în vara acestui an . Este vorba despre un proiect din Programul de Granturi pentru Dezvoltare Școlară , intitulat „Împreună la munte și în deltă “. Au fost implicate doamnele învățătoare Râpea Elena și Giurgiu Camelia și domnișoara profesoară de istorie Comăniță Mirela precum și un grup de 25 de elevi ai școlii noastre .Activitățile s-au desfășurat în parteneriat cu Grupul Școlar Mahmudia din județul Tulcea care a participat cu un numar de 25 de elevi și urmatoarele cadre didactice : director profesor de istorie Stoica Florica, prof . Drăghici Manuela, prof. Calotă Nicoleta . De remarcat este faptul că toți, copii și cadrele didactice , au fost cazați prin ospetie stabilindu-se astfel relații de prietenie între cei din deltă și cei de la munte.

Astfel s- a încheiat una din numeroasele activități desfășurate în Școala Generală nr.6 unde alături de aceste cadre minunate ne desfășurăm activitatea.

Si pentru a încheia suspansul de la inceput pot afirma că:
„ Dacă vrei, poți ! “ și noi am reușit din plin !

- ***Nu uita că în viață omul nu trebuie să ceară fericire decât de la munca lui, iar nu de la întâmplare.***

Andersen

Sat dunărean Elena Dragoș

Te-am revăzut , sat micuț, dunărean,
În care berzele vin cuib să-și facă,
Unde văzduhul miroase a flori,
Unde copii la soare se joacă.

Ți-am ascultat poveștile vechi
Despre pescarii pieriți în furtună,
Despre sirenele care întind
Hore pe apă sub veșteda lună.

Ți-am ascultat și poveștile noi
Și am zărit printre ploi înălțată
Școala cea mare cu flori la
ferești
Unde fusese maidanul odată.

Nu-ți mai sunt oamenii triști și
desculți.
Lângă fântână din sat , părăsite,
Două bordeie de lut au rămas,
Ca niște babe de vânt despletite.

Activitățile extrașcolare, metodă modernă de instruire activă și interactivă

Înv:Constanța Chiriac
Școala cu clasele I-VIII “Romul Ladea” Oravita,
Jud. Caraș-Severin

Societatea umană este în continuă perfecționare, iar școala este principalul factor de educație. Pentru aceasta trebuie să ținem cont de noile cerințe educaționale, în raport cu nevoile sociale.

Astfel, un bun dascăl trebuie să fie într-o permanentă perfecționare, gata tot timpul să răspundă noilor cerințe și capabil să depășească limitele tradiționalului, împletind vechiul cu noul, clasicul cu modernul.

În instruirea tradițională, profesorul și elevul au roluri determinate.

Profesorul(educatorul):

- Știe nevoile elevului și stabilește conținutul lecției
- Este responsabil de progresul elevului
- Este sursa tuturor informațiilor
- Apreciază rezultatele instruirii prin măsura cantității de cunoștințe acumulate.

Elevul(subiectul):

- Este dependent de profesor în timpul instruirii
- Percepe procesul de instruire ca o acumulare de informații
- Motivația de a învăța este în primul rând una externă, elevul este îndemnat să învețe de teama consecințelor.

După cum observăm, instruirea tradițională are unele limite. Există riscul ca nu toți elevii(subiecții) să fie implicați în mod direct sau efectiv.

În sprijinul și completarea educației tradiționale, educația modernă(reforma curriculară) propune noi metode de instruire, atât a cadrelor didactice cât și a elevilor.

În principal, toate metodele moderne vizează participarea tuturor subiecților la instruire, având fiecare șanse egale în educație. Astfel, fiecare elev va atrage performanțele sale la nivelul său cultural. Prin aceasta se exclude orice formă de discriminare sau marginalizare. De asemenea, este necesară excluderea ideii de “needucare”, sau a expresiilor descurajatoare de tip “n-ai să reușești”, “nu ești bun de nimic”, “degeaba încerci”, și înlocuirea lor cu expresii de tip “e bine dar mai încearcă”, “insistă, ai să reușești”, “știu că poți.”, etc.

Prin educarea copiilor, le dăm curajul și încrederea în forțele proprii, ne recunoaștem propriile realizări.

Astfel, o nouă dimensiune a învățământului modern, se realizează prin parteneriatele educaționale.

Parteneriatul educațional, reprezintă o formă de comunicare între școală și alte surse ce pot contribui la formarea și educarea școlarului. De asemenea, părțile care participă la un parteneriat, au o anumită responsabilitate, seriozitate și interes.

Prin parteneriatele educaționale se oferă posibilitatea trecerii către nou, ieșirea din limitele tradiționalului.

Parteneriatul educațional oferă avantaje:

- Comunicare liberă și directă

- Libertatea exprimării propriilor idei și păreri
- Schimb de experiență
- Transdisciplinaritate
- Aplicabilitate
- Contact cu realitatea
- Ajută la dezvoltarea sentimentelor
- Dezvoltă imaginația elevilor
- Dezvoltă abilitățile practice ale elevilor
- Dezvoltă spiritul de orientare și de echipă
- Oferă posibilitatea autoevaluării
- Oferă posibilitatea răsplătirii muncii (în acest sens să nu uităm că motorul autoevaluării la americani îl constituie medaliile și premiile obținute pentru cele mai banale realizări încă din copilăria timpurie)
- Înfrângerea propriilor temeri și a blocajelor în educație
- Folosirea celor mai noi și mai variate metode de învățare și de instruire

Parteneriatul poate oferi avantajul unei instruiți interactive(focusgrup).

De exemplu:

“elevul!”:

- contribuie la identificarea nevoilor de învățare
- acceptă responsabilitatea propriei instruiți
- învăță cu ajutorul celorlalți colegi noile informații
- are o experiență care reprezintă o resursă importantă pentru învățare
- este independent și va învăța doar ceea ce dorește sau are nevoie să învețe
- învăță ceea ce este legat de activitatea sa, învață mai ușor atunci când procesul de instruire este focalizat pe problemele pe care le are de rezolvat.

“educatorul”:

- pregătește programul de educație pe baza nevoilor identificate în rândul grupului țintă
- creează situații propice învățării care ajută participanții să învețe unii de la alții și oferă răspunsuri la întrebările pe care le au în practică
- structurează instruirea pe grupuri ce permite participanților să învețe unii de la alții
- subliniază aplicabilitatea practică imediată a celor învățate.

Coordonatorul proiectului de parteneriat educațional parcurge mai multe etape.

1. Stabilirea titlului

Ex. —În lumea cărții

2. Stabilirea instituțiilor partenere

Ex.- Biblioteca Județeană

- Biblioteca Franceză

3. Scopul proiectului

Ex. —Familiarizarea elevilor cu biblioteca, instituție publică

-Conștientizarea necesității unei lecturi adecvate, pe domenii de informare și particularități de vârstă.

-Dezvoltarea imaginației.

4. *Argument*

“Non scolae dicimus, saed vitae dicimus”, iar informarea continuă are un rol formativ.

Cartea este cel mai bun instrument de informare, la îndemâna tuturor.

Personajul literar, caracterizat diferit, are un rol moralizator, iar modul cum acționează el pune cititorul față-n față cu diferite situații și modalități de a acționa în conjuncturile sociale.

De asemenea, poezia sensibilizează atât mintea cât și sufletul.

5. *Obiective*

Ex.- Pe parcursul activității elevii vor fi capabili:

- Să învețe să completeze o fișă de împrumut la bibliotecă
- Să selecteze o carte dorită
- Să știe cum să-și amenajeze biblioteca
- Să învețe să alcatuiască un index alfabetic, etc...

6. *Grupuri țintă*

Elevii claselor

7. *Resurse temporale*

8. *Calendarul evenimentelor:*

- Vizitarea Bibliotecii Județene
- Întâlniri cu scriitori
- Participarea la concursuri literare
- Participarea la lansări de carte
- Participarea la zile omagiale , etc...

9. *Modalități de realizare:*

- Participarea în cadrul activităților de grup
- Implicarea în dialoguri, discuții
- Jurnal de activități
- Jurnal de impresii
- Mese rotunde
- Afișarea la panoul noutăților
- Întâlniri
- Activități practice de completare a unor fișe.

10. *Modalități de evaluare*

Ex.tematică

- Biblioteca mea (amenajarea bibliotecii de acasă)
- Noutăți editoriale (lansări de carte)
- Cum petrec timpul liber (vizite)
- Recunoaște autorul (concurs cu premii)
- Din bătrâni se povestește (șezătoare)
- Natura în cuvinte (concurs de creații literare, cu tematică)

În concluzie, parteneriatul educațional, folosește o paletă largă de activități de instruire, atât pe plan școlar , cât și extrașcolar.

Jocul în educația plastică

Inst. Iordache Valeria
Școala Gen. Nr. 6, Săcele, Brașov

La lecțiile de educație plastică, jocul are o mare valoare educativă întrucât prin joc elevii își încearcă abilitățile lor de desenare, cât și cele de găsire a diferitelor soluții posibile pentru realizarea unei teme plastice. Prin activitățile plastice-joc se pot realiza primele experiențe practice plastice ale elevilor, primele lor exerciții prin care ei se confruntă cu diferite aspecte estetice ale realității.

Pentru familiarizarea elevilor cu nuanțele și tonurile culorilor am recurs la jocul didactic: “Ce culoare are floarea?”. Am prezentat pe rând câte o floare dintr-un buchet multicolor. Elevii trebuiau să ridice de fiecare dată jetonul cu nuanța sau tonul de culoare ca al florii, apoi erau solicitați să găsească și denumirea corespunzătoare. Într-un buchet de garoafe în nuanțe și tonuri de roșu se puteau afla: roșu aprins, roșu cărămiziu, roșu deschis, roșu ciclamen, roz, bordo, vișiniu.

Un alt joc organizat sub formă de concurs este: “Cine găsește mai repede culorile din familia lui galben?”. Fiecare elev a primit câte un plic conținând jetoane colorate în nuanțele și tonurile a trei culori pure, având sarcina de a grupa cartonașele pe baza criteriului de culoare în jurul culorii pure numite. Câștigător era cel care reușea să termine primul și corect. Urma apoi stabilirea denumirilor potrivit nuanțelor sau tonurilor de galben, prin analogie cu lucruri foarte cunoscute din natură, ca de exemplu: galben ca soarele, galben ca lamâia acră, galben-auriu, galben-roșcat, galben-verzui, etc.

De asemenea, un joc care a contribuit la incitarea fanteziilor creatoare ale elevilor a fost să-și imagineze păsări, ființe sau chiar plante fantastice de pe o altă planetă pornind de la o pată de culoare sau mai multe. Compoziția fiind liberă, copiii pot să dea frâu liber creației pentru a compune lucrări cât mai originale. Elevii, plecând de la acea pată de culoare care le sugerează ceva anume, au realizat compoziții originale.

Se pot organiza și jocuri Kim (de pipăit) după criteriile: obiect alunecos, înțepător, umed, tare, moale, mătăsos, scrobitor. Am utilizat o bucată de săpun ud, o periuță de dinți, un burete ud, un penar, un guler de blană, o batistă de mătase, un măr, un pahar, o cheie, toate aflate într-un săculeț. Elevii trebuie să le pipăie și să le identifice în gând, fără să le vadă, apoi să asocieze aceste senzații tactile cu unele senzații vizuale legate de formă, textură și culoare, pe care apoi să le redea pe foaia de desen. Jocul se poate numi: “Cine desenează mai multe obiecte?”. Surpriza se produce când obiectele sunt scoase din săculeț și confruntate cu desenele elevilor. Culoarea pe care au asociat-o cu textura obiectelor poate să difere de la un copil la altul pentru că nu toți simțim la fel.

Se pot organiza și jocuri prin care să se identifice anumite mirosuri care să readucă în conștiința elevilor reprezentări vizuale legate de culoare. De pildă, se dau elevilor tampoane de vată îmbibate cu diferite mirosuri: spirt, oțet, parfum de flori, mentă, mușetel, tei, pe care ei trebuie să le recunoască și apoi să asocieze o culoare cu mirosul specific: miros înțepător, miros dulce, miros acru, miros plăcut sau neplăcut. Fiecare elev poate asocia culorile în funcție de ceea ce simțea el.

Un alt joc este să asocieze culoarea sau culorile cu anumite sentimente. Se prezintă elevilor jetoane colorate în două sau mai multe culori și li se cere să noteze ceea ce le inspiră aceste asocieri: teamă, bucurie, tristețe, liniște, suspans, agitație, agresivitate,

obraznicie. O altă variantă este ca elevii să primească o foaie împărțită în mai multe dreptunghiuri și în fiecare dreptunghi să se afle câte un cuvânt care denumește o stare sau un sentiment. Ei trebuie să deseneze culoarea sau culorile potrivite simbolisticii acelui sentiment. Fiecare elev va asocia culoarea în mod diferit față de ceilalți copii deoarece nu toți suntem la fel, priviți ca diferențe între oameni.

Pentru a relaționa forțat elementele, obiectele, ideile, funcțiile, calitățile cu culorile am folosit un alt joc. Toate acestea sunt înșirate pe două coloane: pe prima coloană elemente și atribute legate de temă (natură, copaci, iarbă, lac, ploaie, frunze, etc.), iar pe a doua coloană culori sau calități ale acestora (curat, alb, transparent, negru, murdărit, spurcat, zbârcit, etc.). Fiecare element de pe prima coloană se asociază, în pofida lipsei aparente a vreunei punți de legătură, cu toate elementele de pe a doua coloană. Din numeroasele soluții obținute se aleg cele mai interesante și mai semnificative și se notează pentru realizarea lucrării plastice. (Ex.: “De unde vine toamna?”). Acest joc ajută la stimularea imaginației pentru emiterea de soluții posibile.

Jocul pune în fața elevilor situații noi pe care ei trebuie să le rezolve dovedind spirit de inițiativă, fantezie, voință, spontaneitate.

Calculatorul și rolul său în formarea viitorului specialist

**Prof. Iulia Groza, Palatul Copiilor, Tg. Jiu,
Jud. Gorj**

Mieniul în care am pășit este dominat de prezența calculatorului prin intermediul căruia putem să ne informăm, să ne instrui, să ne verificăm cunoștințele în cadrul unor concursuri on-line, să comunicăm și chiar să ne distrăm.

Standardele europene au impus, ca o condiție esențială în fiecare unitate de învățământ, accesul la calculator pentru fiecare elev și profesor. Acest lucru a fost posibil prin proiectul SEI (Sistem Educațional Informatizat), inițiat de Ministerul Educației și Cercetării ce s-a dovedit o soluție la nivelul întregii țări, prin dotarea tuturor școlilor cu calculatoare.

Sunt create astfel condițiile pentru asigurarea cunoștințelor viitorilor olimpici naționali și internaționali capabili să facă cu ușurință concursurilor de utilizare și programare.

Alături de platforma AeL ce pune la dispoziția elevilor lecții caracterizate prin interactivitate, teste pentru fixarea lecției, enciclopedii, filme și jocuri bazate pe utilizarea cunoștințelor specifice unei anumite discipline de învățământ, împreună cu Fundația educațională Oracle profesorii și elevii lucrează în programul Think.com realizând proiecte multimedia naționale și internaționale și totodată având posibilitatea de a schimba idei cu toți cei interesați de subiectele respective de pe întreaga planetă.

Programul Think.com conectează școli, profesori, elevi din toata lumea pentru a colabora la proiecte, pentru a împărtăși experiențe și a construi informații împreună. Profesorii pot integra proiecte de învățare în curriculumul lor, iar prin intermediul unor instrumente simple de publicare membrii pot participa online la dezbateri, sondaje de

opinie sau forumuri atât la nivelul comunității din care fac parte cât și cu alte școli din diferite țări. Elevii pot crea propriile pagini web iar cu ajutorul unor instrumente simple pot crea proiecte în echipă, pot schimba idei, pot partaja informații.

De asemenea, prin programul think.com, profesorii pot crea pagini pentru părinți, unde pot posta anunțuri, părinții conectându-se pe site fără a avea nevoie de username și parolă, doar prin selectarea țării, judeșului, școlii și profesorului; pot atenționa elevii dacă au folosit un limbaj neadecvat (prin intermediul unei liste de cuvinte create de către administratorul școlii și a profesorilor înscriși în comunitate) aceștia fiind atenționați prin intermediul unor stegulețe (flag).

Cum contribuie cunoștințele acumulate în cadrul cercului de informatică la formarea specialistului de mâine?

În momentul în care se înscriu la cercul de informatică, la majoritatea copiilor activitatea de bază este jocul pe calculator. Se știe că jocul este o formă de manifestare întâlnită la copii, care încearcă să scape de rutină cu ajutorul imaginației. În procesul învățării se pune accent însă, pe jocul didactic, educativ, care să contribuie în timp la cunoașterea modului de utilizare a calculatorului și realizarea de produse informatice specifice viitoarei activități.

Copiii doresc să cunoască calculatorul încă din clasa a II-a, când primesc primele noțiuni de utilizare. Motivația cea mai des întâlnită pentru cei ce se descurcă cu ușurință la partea de utilizare este posibilitatea creării propriilor documente în procesorul de texte Microsoft Word: felicitări, invitații, agende în care să insereze imagini luate din Clip Art sau propriile desene realizate în Paint, iar mai târziu chiar a unei reviste în care să-și prezinte preocupări caracteristice vârstei lor.

Realizarea de prezentări în Power Point, animația și efectele de tranziție sunt părțile cele mai atrăgătoare, mulți dintre ei reușind să-și creeze primele videoclipuri însoțite de muzică.

Deoarece competiția are forța de a-i motiva pe elevi pentru rezultate la olimpiadele și concursurile la care participă aplicația de calcul tabelar Excel îi atrage în editarea foilor de calcul unde datele sunt sortate după anumite criterii, și reprezentate prin grafice însoțite de imagini.

Pentru accesul cât mai ușor și rapid la un volum mare de date elevii utilizează aplicația Access unde pot evidenția orice situație prin rapoarte specifice.

Lucrând sub supravegherea profesorului de informatică în laboratorul SeI, dotat cu internet, câștigurile se văd în timp și sunt imense. Poșta electronică facilitează comunicarea. Locul scrisorilor de altădată este luat de mesaje însoțite de imagini realizate într-o manieră deosebită, cu ajutorul aplicațiilor multimedia. Crearea de pagini Web, cu desenele, fotografiile și animațiile dorite, este deosebit de interesantă și atrăgătoare pentru toți copiii. Toate acestea sunt posibile deoarece se petrec în cadru organizat, unde elevii sunt învățați cum să se ferească de virusii de calculator prin achiziționarea unei aplicații antivirus ca și a unei aplicații firewall, pentru a se putea unor musafiri nepoftiți ce încearcă accesul informațiilor de pe calculator și în consecință păstrarea calculatorului în condiții optime.

Copilul este informat că în orice domeniu succesul reușitei constă în a avea o viziune a ceea ce trebuie realizat, și menținerea acelei viziuni indiferent de dificultățile apărute. Insistența păstrării viziunii avute funcționează pentru un scop de genul medaliei

de aur la olimpiadă, unde problema e bine definită. Fiecare idee nouă trebuie să se bazeze pe reutilizarea a ceea ce s-a construit anterior.

Concursurile de utilizare la care participă conform vârstei lor constituie un punct de plecare pentru aptitudini de operare pe calculator, certificarea acestor aptitudini făcându-se prin obținerea Permisului de Conducere a Computerului, **ECDL**, renoscute la nivel internațional în peste 146 de țări. Acest permis asigură folosirea computerelor în conformitate cu standardele impuse de Uniunea Europeană, deschide oportunități pentru obținerea în viitor de burse și locuri de muncă în Uniune, oferă o bază pentru obținerea unei specializări ulterioare.

Alături de partea de utilizare încă de la clasa a II-a se pun bazele învățării unui limbaj de programare. Acentul se pune pe partea practică, prin rezolvări de probleme utilizând algoritmi specifici vârstei lor. Se insistă pe analiza și înțelegerea gamei de probleme abordate, realizarea algoritmilor corespunzători, justificarea algoritmilor eficienți și alegerea lor pentru reprezentarea în limbajul de programare studiat, corectarea erorilor de sintaxă apărute la editare, și verificarea rezultatelor la execuție.

Copiii pasionați își verifică aptitudinile în cadrul diferitelor concursuri locale, județene, interjudețene și naționale. Începând cu clasa a V-a participă la olimpiada de informatică, rezultatele fazei județene fiind vizualizate pe internet în urma evaluării de către o comisie națională, pentru participarea la nivel național a celor calificați.

Elevii de la secțiunea programare sunt inițiați în realizarea propriilor jocuri educative, realizării de software educativ, la nivelul vârstei lor, având posibilitatea demonstrării măiestriei lor în cadrul diferitelor concursuri specifice.

De asemenea ei pot participa la concursuri on-line, pe internet, unde își pot demonstra aptitudinile alături de copii din întreaga lume. Se crează astfel premisele realizării de produse informatice competitive, care să facă față competiției și care să le deschidă calea formării lor ca viitori specialiști în Uniunea Europeană și în întreaga lume.

Cum trebuie citită o carte de către școlarii mici

**Înv. Tucă Veronica, Școala “C. Săvoiu”, Tg. Jiu
Jud. Gorj**

Astăzi, când încă de la grădiniță copilul este atras în mod deosebit de lumea fascinantă a computerului rămâne în seama dascălului să-l aducă în lumea cărților specifice vârstei fiecăruia, recomandate pentru dezvoltarea limbajului, capacității de creație și a imaginației. Este misiunea pe care trebuie să o ducă la bun sfârșit după cei patru ani de învățământ primar a.î. odată cu trecerea în ciclul gimnazial cititul unei cărți să devină plăcerea fiecărui copil.

Pentru învățător deosebit de important este nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg cartea respectivă.

De obicei, copiii citesc diferențiat după preferințe și selecționat după natura cărților. Nu toți elevii citesc la fel. Aceasta depinde de vârstă, de buna lor dispoziție, de natura cărților, de preocupările elevilor.

În general, copiii mici citesc cu multă plăcere, cu nerăbdare și cu sporită curiozitate, manifestându-și adesea zgomotos admirația sau dezaprobarea pentru anumite

fapte ale eroilor, iar la sfârșitul lecturii simt nevoia de a împărtăși și celor dimprejur sentimentele lor. Este perioada în care curiozitatea copilului nu cunoaște limite. La această vârstă majoritatea copiilor sunt capabili să accepte orice carte numai să aibă tot mereu ceva nou de citit și, dacă se poate textul să fie însoțit de ilustrații cât mai expresive și mai variat colorate. Este vârsta la care predomină atenția spontană. Din cauza aceasta se mulțumesc de cele mai multe ori să înțeleagă sensul celor citite numai în linii mari, neglijând detaliile. Această lipsă de educație a voinței manifestată în relativă concentrare a atenției, se observă atât la orele de curs sau cu prilejul pregătirii lecțiilor cât și cu ocazia lecturilor.

Când un elev își alege singur lecturile, este și firesc să nu reușească să selecționeze ce este bun și interesant.

În cazul acesta copilul recitește numai cărțile care-l interesează. Pe celelalte le abandonează definitiv sau pentru mult timp. Se pune întrebarea ce trebuie să facă educatorul în astfel de situații? Sunt mai multe soluții.

Poate lăsa pe micul cititor să-și satisfacă mai întâi curiozitatea și apoi să revină asupra celor citite. De preferat este să-l ajute cu răbdare părinții citindu-le ei până la un moment dat, când trebuie să întrerupă, scuzându-se că au treabă și-l lasă pe elev în acțiune. Dar pentru aceasta trebuie educată mai întâi voința, să-i formăm atenția voluntară și să-i cultivăm gustul pentru lectură.

Toate acestea se pot realiza numai dacă se pleacă de la cărți alese cu grijă, fără detalii inutile, fără episoade în care acțiunea lăncezește pe zeci de pagini.

Treptat, treptat se pot folosi și cărțile cu descrieri mai ample, cu dezbateri de probleme etice sau științifice. Este și acesta un argument în plus în favoarea unității îndrumării competente a lecturii elevilor la toate vârstele.

Avantajele și limitele operaționalizării obiectivelor educaționale

**Prof. Hurezanu Nicolita,
Școala Stejari, jud. Gorj**

Mișcarea pedagogică actuală, favorabilă operaționalizării, își întemeiază demersurile pe o serie de avantaje ale acesteia, din rândul cărora mai importante sunt:

- prin operaționalizare se monitorizează mai ușor progresul elevilor în activitatea de instruire, iar acest lucru este ușor explicabil, deoarece profesorul poate să vadă care dintre obiective au fost atinse, care au creat dificultăți majore, care au fost incompatibile cu posibilitățile reale ale elevilor;
- prin operaționalizare se asigură premise favorabile ca activitatea de proiectare didactică să se realizeze mai eficient, deoarece în algoritmul proiectării didactice, una dintre etape este chiar delimitarea obiectivelor lecției; altfel spus, o operaționalizare corectă va reprezenta garanția unui proiect didactic bine elaborat;
- prin operaționalizare, elevii vor deveni mai motivați pentru activitatea de instruire – învățare, deoarece vor conștientiza cerințele pe care vor trebui să le onoreze la sfârșitul lecției și, în consecință, vor adopta comportamentele cele mai adecvate;

- operaționalizarea facilitează activitatea ulterioară de evaluare, pentru că aceasta din urmă trebuie să aibă în vedere criteriile și standardele care au fost atașate obiectivelor luate în considerare pentru a fi atinse de către elevi;
- prin operaționalizare, cadrele didactice pot ajunge mai repede la un consens în privința a ceea ce trebuie făcut în legătură cu o anumită temă sau subiect propus spre învățare elevilor.

Dincolo de aceste avantaje, există și unele inconveniente care trebuie cunoscute temeinic pentru a diminua la maxim efectele negative. Dintre acestea, cele mai semnificative sunt:

a) nu toate disciplinele de învățământ sunt în aceeași măsură pretabile la activitatea de operaționalizare, iar acest lucru se datorează specificului și caracteristicilor fiecărui obiect de învățământ;

Cum corect subliniază D. Potolea (1988), disciplinele puternic formalizate cum sunt: matematica, fizica, chimia, facilitează în mai mare măsură operaționalizarea, pentru că în cazul acestora, achizițiile elevilor se obiectivează mai ușor în comportamentele observabile la nivelul elevilor.

b) operaționalizarea poate limita într-o anumită măsură creativitatea didactică, deoarece „elaborarea obiectivelor conduce la raționalizarea pedagogică, lăsând puțin loc faptelor neprevăzute, incitării celor care învață” (N. Leburn; S. Berthelot, 1994);

Cu siguranță, această lacună este mai pregnantă în cazul în care pentru o anumită temă (subiect) cadrul didactic a elaborat un set de obiective pe care le-a considerat cele mai relevante, dar constată ulterior că posibilitățile elevilor, motivația elevilor pentru temă, un context favorabil instruirii, puteau să ocazioneze și alte obiective care, din păcate, nu au fost avute în vedere;

c) alt dezavantaj al operaționalizării, pe care îl subliniază mulți specialiști (J. Poezta, 1979, G. De. Landsheere, 1980), îl reprezintă fragmentarea excesivă a instruirii micro – obiective evaluate separat, ceea ce înseamnă că există un risc real ca obiectivele pentru fiecare lecție să fie atinse de către majoritatea elevilor, dar această performanță să nu se constituie într-o premisă favorabilă pentru atingerea unor obiective cu grad mai mare de generalitate.

Remediul la această lacună ar fi faptul ca, atunci când se elaborează obiectivele lecției, să se verifice în ce măsură acestea contribuie la atingerea unor obiective cu grad mai mare de generalitate.

d) efortul considerabil pe care trebuie să-l facă cadrul didactic pentru o operaționalizare corectă, deoarece în multe cazuri, după cum menționează N. Lebrun și S. Berthelot (1994), „formularea obiectivelor este dificilă, obositoare și câteodată plictisitoare”, motiv pentru care multe cadre didactice manifestă inapetență pentru acest gen de activitate.

Bibliografie:

1. **Virgil Frunză, „Teoria și metodologia curriculum-ului”, Constanța, Ed. Muntenia, 2003.**
2. **Anca Dragu, Sorin Cristea, „Psihologie și pedagogie școlară”, Constanța, Ovidius University – Press, 2003**

Utilizarea eficientă a strategiilor de stimulare a creativității

Înv. Groza Marcel,
Școala Nr.3 Rovinari, jud. Gorj

Esențial în utilizarea eficientă a strategiilor este cunoașterea mecanismului fiziologic și psihologic al fiecărui proces pentru a aborda logic și fără stereotipie, pentru cunoașterea cauzelor și înlăturarea efectelor nedorite.

Omul însuși este o creație și la rândul lui creează. Omul se naște cu spirit creativ.

Acest lucru a animat omul de-a lungul mileniilor în activitatea de creație, consecința acesteia fiind evoluția, progresul. Din acest punct de vedere omul trebuie privit ca „*homo faber*” – omul făuritor de bunuri materiale. Creația îl deosebește pe om de animale. Spiritul creator este înăscut, astfel încă din momentul conceperii viitorului humanoid, această predispoziție este cifrată într-un sistem nervos a cărui parte centrală supraveghează, modulează prin conexiuni întreaga activitate canalizată exclusiv pentru creație. Majoritatea activităților umane se desfășoară după modelul conexiunii inverse – *feed-back* – și după acest model propun să abordăm tema de mai sus.

Spiritul creator este o energie potențială, creatoare. Deci orice ființă umană poate să creeze. De la a putea și până la a face acest lucru există o cale, un sens și un timp. Pentru a declanșa aceste energii creatoare, acestea trebuie mai întâi cunoscute, apoi evaluate și programate, pentru a fi declanșate, lucrul acesta fiind chiar strategia în sine.

În acest sens, trebuie stabilite obiective precise pentru îndeplinirea cărora fiind necesare derularea activităților de învățare. Astfel se eliberează energiile potențial-creatoare, iar elevul intră în acea stare care îi permite să creeze.

Pentru succesul aplicării acestor strategii de stimulare a creativității este necesară pe lângă cunoașterea potențialului creator și cunoașterea mecanismului declanșării (prin stimularea acestuia).

La începutul fiecărui an școlar, învățătorul trebuie să facă o evaluare (inițială) astfel încât să se poată face o gestionare a potențialului fiecărui elev. Spre exemplu, să luăm clasele primare:

În aria „*limbă și comunicare*”, activitatea de creație se desfășoară în special în cadrul activităților de comunicare prin formularea de propoziții cu sau fără ajutorul unor cuvinte, alcătuirea textelor după imagini date, completarea unor texte cu început dat, realizarea unor compoziții libere.

Stimularea creației, în acest caz, se face prin evaluări și aprecieri pozitive asupra lucrărilor, prezentarea unor imagini pozitive asupra lucrărilor, prezentarea unor imagini sugestive și atractive prin participarea la concursuri și olimpiade școlare, prin premierea și publicarea lucrărilor.

În aria „*arte*”, procesul de creație este evident în „*Educația plastică*” și în „*Educația muzicală*”.

Creațiile artistico-plastice pun în evidență potențialul elevilor de a transpune lumea reală într-o lume fictivă, unde energia creatoare trebuie canalizată predilect pentru imaginație.

Stimularea creativității în acest caz, se face prin prezentarea culorilor în toată splendoarea lor în așa fel încât elevul să vadă prin culoare, cu alte cuvinte să știe să privească prin culoare lumina. Modul cum petele de culoare se pot asocia între ele formează o diversitate de imagine și de aici creația.

Culorile sunt procesate în mod diferit din punctul de vedere al puterii de expresie, mecanism în care analizatorul vizual reprezintă organul de recepție care proiectează culoarea pe cortex unde este prelucrată și transmisă organului executor-mâna.

Stimularea acestui mecanism se face prin întreținerea unei atmosfere de lucru și bună dispoziție, prin prezentarea unor tablouri cu opere de artă, prin descifrarea nuanțelor de culoare și semnificația acestora, prin asocierea culorilor cu sunete muzicale, cu expresii literare, evaluarea lucrărilor, prezentarea în cadrul expozițiilor de artă, participarea la concursuri școlare.

În cadrul activităților din sfera muzicii, creația poate fi pusă în evidență prin prelucrarea cântecelor vechi, redarea fragmentelor melodice. Stimularea creației se face prin prezentarea și comentarea operelor muzicale, transpunerea în atmosfera sunetelor și înțelegerea semnificației acestora.

Metode și tehnici de evaluare

**Institutor: Frunză Simona,
Grădinița Coțofenii din Față, jud. Dolj**

Principiile ce vizează evaluarea sunt:

- Evaluarea este o dimensiune esențială a procesului curricular și o practică efectivă în clasă;
- Evaluarea trebuie să implice folosirea unei mari varietăți de metode;
- Evaluarea trebuie să-i conducă pe elevi la o autoreglare corectă și la o îmbunătățire continuă a performanțelor;
- Evaluarea să fie un proces reglator, care informează agenții educaționali despre calitatea activității școlare;
- Evaluarea se bazează pe standardele curriculare de performanță, orientate spre ceea ce va fi elevul la finalizarea procesului său școlar și la intrarea în viața socială;

Ca metode și tehnici de evaluare reținem:

Proba este orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către învățător sau profesor.

Itemul este un element component al unei probe.

I. Metode tradiționale:

Probe orale

- a) Observarea și aprecierea verbală (să fie obiectivă, detașată de prejudecățile de simpatie-antipatic, să evidențieze aspecte pozitive, tendințe de progres);
- b) Chestionarea orală curentă sau finală realizată individual sau frontal sub formă de conversație prin care se verifică gradul de însușire a cunoștințelor, deprinderilor, priceperea sau capacitatea de a prelucra și interpreta datele.

Probe scrise

a) Lucrări scrise – avantaje:

- în timp scurt, verifică cunoștințele unui număr mare de elevi
- reflectă punctual nivelul achizițiilor elevilor
- este mai convingătoare pentru examinați și examinatori

b) Teste docimologice

- asigură controlul obiectiv asupra modificărilor produse în comportamentul elevilor de regimul școlar (cunoștințe, deprinderi, capacități, aptitudini)
- conțin seturi de itemi și scorul per-punctaj
- dacă sunt standardizate permit compararea rezultatelor obținute între elevi și grupuri de elevi

Probele practice

Oferă posibilitatea de a :

- evalua capacitatea elevilor de aplicare a cunoștințelor în practică
- evalua priceperile și deprinderile de lucru cu mijloace, instrumente , tehnicile specifice.

II. Metode alternative de evaluare

Acestea au unele obiective care le completează pe cele tradiționale, ce determină la elevi anumite comportamente.

1. Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor – furnizează informații asupra performanțelor elevilor din perspectiva capacității lor de acțiune și relaționare, a competențelor și abilităților de care dispun aceștia. Se pot evalua mai ales comportamentele afectiv-atitudinale. Atingerea acestui scop depinde de selectarea unor instrumente adecvate obiectivului observării ca: fișa de evaluare, scara de clasificare construită pe ordonări și gradări de date obiective, lista de control sau verificare, utilizată după o activitate de investigație experimentală.

2. Investigarea-experimentul

Această metodă este utilă mai ales atunci când se dorește ca elevul să descopere și să exploreze fenomene din mediul înconjurător. Ea oferă posibilitatea elevului de a aplica în mod creativ cunoștințele însușite în situații noi și variate pe parcursul unei ore de curs.

În cadrul unei investigații, obiectivele de evaluare (definirea și înțelegerea problemei, identificarea procedeele de obținere a informațiilor, colectarea și organizarea datelor) capătă semnificații diferite corelate cu gradul de complexitate a sarcinilor de lucru și specificul disciplinei.

3. Referatul

În practică sunt utilizate două tipuri principale de referate:

- referate bazate pe informare-documentare bibliografică, utilizate în cercuri, sesiuni de comunicări, recapitulări;
- referate bazate pe descrierea unor activități desfășurate în clasă și pe analiza datelor obținute în urma acestei activități.

4. Proiectul este o activitate amplă, începe în clasă prin definirea și începerea sarcinii, se continuă acasă pe parcursul a câtorva zile sau săptămâni și se încheie în școală prin prezentarea lui în fața colegilor sau printr-un raport asupra rezultatelor obținute, sau dacă este cazul al produsului realizat.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

Titlul sau subiectul va fi ales de către profesor sau elevi.

5. Portofoliul este un instrument de evaluare complex integrator, oferă posibilitatea de a emite o judecată de valoare care reflectă evoluția elevilor.

- se proiectează de către profesor și reunește diferite instrumente de evaluare, tradiționale și alternative.

6. Autoevaluarea are rol esențial în întregirea imaginii elevilor din perspectiva judecării de valoare pe care o emite profesorul evaluator și totodată are multiple implicații în plan motivațional și atitudinal datorită necesității elevilor de autocunoaștere.

Gândirea critică, concret și pe scurt

Instit. Cristina Caraconcea

Școala cu cls. I-VIII, nr. 2, „Mircea cel Bătrân”, Giurgiu

Învățământul românesc se modelează permanent, dezvoltând gândirea critică a elevilor. Gândirea critică este un produs, un punct la care ajunge gândirea noastră în momentul în care gândim critic din obișnuință, ca modalitate firească de interacțiune cu ideile și informațiile deținute. Este un proces activ, care se produce uneori intenționat, alteori spontan și care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, punând-o sub semnul întrebării, integrând-o sau respingând-o.

Modalitățile și condițiile de realizare a unei învățări eficiente cu rol esențial în dezvoltarea personalității individului, gândirea critică se caracterizează prin:

- alegerea rațională a soluțiilor optime din multitudinea celor posibile;
- dezbaterea responsabilă a tuturor ideilor și soluțiilor avansate;
- formularea de către elevi a unor păreri personale, cât mai originale;
- rezolvarea eficientă a problemelor într-un timp optim.

Gândirea critică este gândirea centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație sau problemă dată, pe alegerea soluției adecvate și respingerea argumentată a celor mai puțin adecvate.

„A gândi critic înseamnă:

o a deține cunoștințe valoroase și utile și a avea convingeri și credințe întemeiate pe acestea;

- o a-ți forma opinii independente și a accepta ca ele să fie supuse evaluării;
- o a supune ideile unui scepticism constructiv pentru fundamentare;
- o a construi argumente pentru a da consistență opiniilor;
- o a manifesta flexibilitate, toleranță, respect pentru ideile altora;
- o ale accepta sau respinge numai pe bază de argumente;
- o a participa activ la elaborare de soluții

o a colabora; a învăța să gândești eficient.” În numărul următor voi vorbi mai pe larg despre acest concept și voi exemplifica câteva dintre aceste metode.

Educația pentru toți!

Prof. Adriana Draî

Liceul Teoretic W. Shakespeare Timisoara

Un aspect important al didacticii este studierea elementelor metodologice și tehnologice implicate în procesul educațional. Tehnologiile educaționale conțin o varietate de modalități orientate spre realizarea obiectivelor. Important este ca profesorul să le adecveze situațiilor concrete de învățare și să le orienteze spre obținerea performanțelor școlare.

În predarea disciplinei cultura civică am utilizat un ansamblu de metode și procedee didactice în vederea atingerii obiectivelor, incluzând atât metode tradiționale, cât și metode moderne, interactive orientate spre cultivarea interesului, motivației spiritului civic, inventivitate, creativitate. Alegerea metodelor este condiționată de obiectivele lecției, de temă, de conținutul, de mijloacele disponibile, de particularitățile de vârstă ale elevilor.

Dintre metodele moderne pe care le-am utilizat în cadrul orelor de civică la clasele a VI a, ca disciplină opțională, a fost jocul didactic. Voi exemplifica utilizarea acestei metode în cadrul lecției „Drepturile copilului”.

Prezentare: aceasta activitate folosește clasificarea în formă de romb pentru a lansa discuția despre Declarația Universală a Drepturilor Omului, respectiv Convenția Drepturilor Copilului. Problematika supusă dezbaterii face referire la drepturile fundamentale ale omului și drepturile speciale ale copilului; modul de a-și cere drepturile, dar și de a-și îndeplini obligațiile.

Obiective:

1. să dobândească cunoștințe despre Convenția Drepturilor Copilului
2. să-și formeze o atitudine critică față de evenimente și fenomene din viața socială;
3. să-și exprime părerea cu privire la unele probleme care influențează grupul din care face parte
4. să-și dezvolte sentimentele de solidaritate, responsabilitate, justiție și egalitate

Materiale :

- fișă conținând citate- câte un set pentru fiecare grup
- o coală mare de hârtie pentru a realiza o diagramă de perete
- carioci

Desfasurare:

1. Elevii consultă versiunea prescurtată a Convenției Drepturilor Copilului și fac o listă a articolelor pe coala de hârtie pentru a obține o diagramă de perete.
2. Urmează o scurtă discuție despre drepturile prezentate în Convenție.
3. Elevii, împărțiți în 4 grupe de câte 6 elevi, vor primi un plic în care se află fișele cu cele 9 citate ce fac referire la unele drepturi ale copilului prevăzute în Convenție.
4. Fiecare grup are la dispoziție 25 de minute pentru a discuta cele 9 citate (Anexa 1) și a stabili cât de important este fiecare drept pentru viața lor. Apoi, citatele trebuie aranjate, în formă de romb, în ordinea importanței. Se pune pe masă cel mai important citat, dedesubt se pun următoarele două citate,

sub acestea următoarele trei, în ordinea importanței. Al patrulea rând trebuie să conțină două fișe iar al cincilea o fișă, în care se află citatul pe care l-au considerat cel mai puțin important. Astfel, fișele sunt așezate în formă de romb.

5. Când toate grupele au terminat, participanții se pot plimba prin sală pentru a vedea cum a clasificat fiecare grupă citatele.
6. Fiecare grupă va alege, spre prezentare, dreptul pe care l-au considerat cel mai important, respectiv cel mai puțin important.

Evaluare:

La început, fiecare grup trebuie să prezinte, pe rând, rezultatele discuțiilor. Apoi, prin intermediul conversației euristice îi întreb pe elevi ce au învățat din această activitate:

1. De ce oamenii au priorități diferite?
2. După ce i-au ascultat pe ceilalți, a existat vreun grup care și-a schimbat citatele în rolul inițial?
3. Există drepturi care nu sunt enunțate în documentul Convenției Drepturilor Copilului? Care ar fi acestea?
4. Cui i se pot adresa copiii dacă li se încalcă drepturile?
5. În școală voastră există un Consiliu al elevilor? Care este rolul acestui Consiliu?

Bibliografie:

1. **Civic Education in Poland. Curriculum and Sample Lessons. National In-Service Teacher, Training Center, Warsaw, 1997.**
 2. **Cucoș C., Pedagogie, Iași, 1996**
 3. **Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948).**
 4. **Convenția pentru apărarea drepturilor Omului și a libertăților fundamentale (1950)**
 5. **Convenția cu privire la Drepturile Copilului (1989).**
 6. **Manual de educație pentru drepturile omului cu tineri, 2004**
- Anexa 1.**

1. Copilul are dreptul să își exprime în mod liber opiniile cu privire la orice problemă care îl afectează. Copilul are dreptul la libertatea de expresie.
2. Se va respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și la libertatea religiei. Copilul are dreptul la libertatea de asociere și întrunire pașnică.
3. Nici un copil nu va fi supus unei imixțiuni arbitrare sau ilegale în intimitatea familiei, domiciliul sau corespondența sa;
4. Părinții sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului;
5. Copilul are dreptul la educație. Statul are obligația de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți;
6. Copilul are dreptul la odihnă și recreere, dreptul de a se juca și de a participa liber la viața culturală și artistică;
7. Copilul trebuie protejat împotriva exploatarei economice și împotriva constrângerii la o muncă care prezintă riscuri pentru viața sau dezvoltarea sa.
8. Statul ia toate măsurile, astfel încât copiii afectați de conflicte armate să beneficieze de protecție și de îngrijire.
9. Oricărui copil acuzat că ar fi comis o infracțiune sau o încălcare a legii trebuie să i se garanteze prezumția de nevinovăție până la dovedirea vinovăției.

Personajul comic

Inst.: Iulia Dascălu

Școala cu cls. I-VIII, nr.1- 1 Decembrie

Loc. 1 Decembrie, jud. Ilfov

Compunând în stilul literaturii populare, Creangă nu este un descriptiv, el alcătuiește portretul esențializat și caracterologic prin atitudini, dialog, monolog, diferite relaționări. Personajele, chiar cu prezența secundară sau episodică în narațiune, cum ar fi nevasta fratelui mai mare din *Dănila Prepeleac*, baba din *Povestea lui Stan Pățitul*, nurorile mai vârstnice din *Soacra cu trei nurori* și multe altele, se fixează în memorie printr-o acuitate a surprinderii detaliului caracteristic care suplinește lipsa altor determinări. Aceasta se face pe coordonata comică a portretului.

Cei trei iezi, purcelul, pruncii lui Dănilă oferă imaginea copilului care, în *Amintiri* domină spațiul de referință.

Copiii lui Creangă sunt fii de țărani, aflați, ca și Nică, la vârsta *cea fericită*, sub oblăduirea părinților. Ei se încadrează în sintagma din *Amintiri* prin care Creangă afirmă că a zugrăvit copilul ca model peste timpuri în ceea ce are specific, tipic, dându-i portretului valoare universală: *Așa eram eu la vârsta cea fericită; și așa cred că au fost toți copiii, de când îi lumea asta și pământul, măcar să zică cine ce-a zice.*

Țâncii lui Creangă au în ei neastâmpărul specific vârstei, formă ireprimabilă a energiei biologice, dar și a dobândirii conștiinței de sine, încă necanalizată, ca la alte vârste, spre acumulări sistematice și activitate practică. Astfel, cei doi iezi mai mari *dau prin băț de obraznici ce erau*. Copiii lui Dănilă au fost chemați *cu blăstămurile părintești ca să-i vină de hac dracului* și autorul comentează cu umor *atunci lasă pe copii, că și dracul fuge de dânșii*. Iar purcelul are comportamentul specific copilului într-un spațiu neîncăpător pentru energia lui, cum este bordeiul țărănesc: *începe a zburda prin bordeiu, dă un ropot pe sub lăiți, mai răstoarnă câteva oale cu râțul; Purcelul însă umbla mușluind prin casă după mâncare și nici grijă n-avea despre încurcala ce făcuse.*

Între copiii unei familii, se stabilește o ierarhie care dă încredere în sine celui mai mare și îl transformă pe mezin într-o ființă introvertită, exprimată la nivelul atitudinii comportamentale, prin cuminenie, afecțiune, delicatețe și înțelepciune.

Obrăznicia copilărească, acea neascultare prin care copilul face exact ce i se interzice, este datorată și ignorării proporțiilor pericolului, spiritul ludic punându-și amprenta pe toate faptele sale, și curiozității și bravadei, și, desigur, unui imbold inconștient de a evada din spațiul bine cunoscut pe un canal al neprevăzutului. La copiii lui Dănilă funcționează și spiritul gregar.

Obrăznicia și neastâmpărul sunt dominantele caracterului unui copil, pe care Creangă le menționează cu umor, ca un părinte încântat de odraslele sale, chiar dacă povestea celor doi iezi mâncați de lup are elemente macabre, justificate însă prin sensul moralizator al fabulei.

Altfel, copilul este sensul vieții. Dacă o familie nu-i are, decade, caracterul indivizilor deviază spre răutate și zgârcenie (fratele și nevasta din *Dănilă Prepeleac*), spre melancolie (bătrânii din *Povestea porcului*).

Cuprins

1.Argument	pag. 3
2.Specificul școlii ca organizație	pag.4
3.Dorința și bucuria de a citi	pag. 6
4.Educația pentru scihmbare și creativitate	pag. 7
5.Rolul opționalului în dezvoltarea motivației pentru autoînvățare	pag.10
6.Modalități de abordare interdisciplinară la abilități practice	pag. 13
7.O metodă eficientă în însușirea cunoștințelor – munca independentă	pag. 15
8.Valoarea teoriei inteligențelor multiple	pag. 17
9.Corelarea curriculumului școlar cu manualele alternative	pag. 20
10.Activizarea motivației, gândire prin practici didactice participative	pag. 23
11.Metode activ participative pentru realizarea unei cărți a clasei	pag. 25
12.Dimensiunea psihopedagogică și psihosocială a școlii incluzive	pag. 28
13.Valorificarea tradițiilor populare la Bistrița	pag. 30
14.Educația ecologică la locul nostru de joacă	pag. 32
15.Folosirea exercițiului gramatical în consolidarea cunoștințelor la cl a IV- a	pag.34
16.Există continuitate între clasa a patra și clasa a cincea?	pag. 37
17.Delicvența juvenilă, modalități de prevenire și combatere	pag. 38
18.Modalități de cunoaștere și cultivare a aptitudinilor creative ale elevilor	pag.40
19.Educația ecologică a micilor școlari și preșcolari	pag. 43
20.Împreună la munte și în deltă-proiect educațional complex	pag. 46
21.Activitățile extrașcolare, metodă modernă de instruire activă și interactivă	pag. 51
22.Jocul în educația plastică	pag. 54
23.Calculatorul și rolul său în formarea viitorului specialist	pag. 55
24.Cum trebuie citită o carte de către școlarii mici?	pag. 57
25.Avantajele și limitele operaționalizării obiectivelor educaționale	pag.58
26.Utilizarea eficientă a strategiilor de stimulare a creativității	pag 60
27.Metode și tehnici de evaluare	pag 61
28.Gândire critică, concret și pe scurt	pag.63
29.Educație pentru toți	pag. 64
30. Personajul comic	pag. 66

Important pentru autor

Stimați colegi,

Dacă aveți plăcerea de a publica articole în revista noastră va trebui să țineți cont de unele mici amănunte:

1. Folosiți sistemul de operare Windows 95,98, XP;
2. Materialele să fie scrise folosind **diacriticele**, cu fontul **Times New Roman de dimensiune 12**;
3. Spațiul pentru publicarea unui articol este de maxim **2 pagini**, inclusiv bibliografia sau ilustrațiile, dacă sunt la obiect și strict necesare;
4. Persoana de contact este înv. Sorina Ghiurcă, adresa de e-mail ghiurca_sorina67@yahoo.com, sau colegii dvs. care fac parte din colectivul de redacție.

De reținut:

Toate activitățile de proiect interesante pe care le inițiați și coordonați, parteneriatele, le puteți populariza în paginile revistei.Revista este trimestrială, numărul 2 apare în iunie, 2008. Materialele se trimit până la data de 20 mai, 2008. Dacă un material nu este publicat, din lipsă de spațiu, în numărul în curs, va fi publicat în următorul număr al revistei.

Fiecare autor este responsabil de autenticitatea materialului său.